

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2014/15:48

Fredagen den 11 september

§ 1 Allmänna frågor

Utrikesminister Margot Wallström

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 23 juni 2015

**Återrapport från informellt ministermöte
den 23–24 juli 2015**

**Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
allmänna frågor
den 14 september 2015**

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi välkomnar utrikesministern med medarbetare hit. Först på dagordningen har vi GAC. Vi har väl ingen muntlig rapport från det senaste mötet. Den är redan genomförd, eller hur? Eller vill utrikesministern säga någonting om mötet den 23 juni utöver det skriftliga?

Anf. 2 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag har inga särskilda kommentarer till det.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Och inte heller från det informella mötet?

Anf. 4 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Nej.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Har vi några frågor om dessa två möten?

Anf. 6 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Jag har ändå en fråga om det informella ministermötet. Var Eunavför uppe, och vad sas då på det informella mötet?

Anf. 7 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Nej, det var ingenting som togs upp där.

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

Då kan vi gå vidare med GAC. Först har vi A-punkter. Den A-punkt som vi har att ta upp i dag handlar dock om Eunavfor, så vi tar den sedan, på nästa dagordningspunkt, för den hänger ihop med den.

Vi går vidare till Övriga frågor. Om det inte finns något att kommentera där kan vi gå vidare till Luxemburgs ordförandeskapsprogram.

Anf. 9 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Ärade ledamöter! Luxemburgs ordförandeskap ska presentera sitt arbetsprogram för rådets arbete under hösten. De anger som sin övergripande målsättning att föra EU närmare medborgarna och visa på EU:s relevans.

Som nämnden också har fått information om prioriterar Luxemburg bland annat följande områden: investeringar för tillväxt och sysselsättning, EU:s sociala dimension, migration, den inre marknaden, struktureformer för konkurrenskraft och tillväxt, hållbar utveckling samt EU i världen. Det är rubrikmässigt de sex områdena.

EU-nämnden ska förstås få möjlighet att diskutera de enskilda frågorna inför respektive rådsmöte. Detta är en informationspunkt, så ingen diskussion förväntas egentligen.

Anf. 10 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag har bara en fråga till utrikesministern när det gäller punkt 1: Kommer TTIP in? Det måste väl ändå vara en stor fråga oavsett vilket ordförandeskap vi har.

Anf. 11 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Jag har också en fråga om TTIP, dels om det kommer in under punkt 1, dels om det kommer in under punkt 4. Innefattar det specifikt också tjänstesektorn?

Jag vill också fråga utrikesministern vem som företräder Sverige på detta möte.

Anf. 12 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag utgår ifrån att TTIP kommer att diskuteras och rapporteras under hösten med allt som sker. På samma sätt är det med dessa aktuella frågor; det är ett så pass brett anslag och så allmänt formulerade rubriker att det är klart att det blir tillfälle att ta upp de konkreta sakfrågorna. Exakt var och när det kommer att ske får vi se. Det här är mer av deras avsiktsförklaring och hur de prioriterar och sorterar frågorna, kan man säga.

Under den första punkten, fler jobb och hållbar tillväxt, kommer man att tala om den digitala inre marknaden, inre marknadsstrategin för varor och tjänster och industripolitik. Sedan beror det också på vilka förslag kommissionen kommer med; det är det som i hög grad kommer att styra hur debatten kommer att bli.

Anf. 13 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Jag frågade också vem som företräder Sverige.

Anf. 14 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):
Hans Dahlgren kommer att företräda oss på mötet.

2014/15:48
11 september

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Då går vi vidare till dagordningspunkt 6, Resolutioner. Finns det någonting att kommentera där?

Anf. 16 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):
Nej.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Då går vi vidare till dagordningspunkt 7, Förberedelser inför Europeiska rådets möte den 15–16 oktober.

Anf. 18 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

I det här skedet kommer dagordningen för Europeiska rådet den 15–16 oktober att presenteras. Det är fortfarande väldigt tidigt i processen. Vi återkommer från regeringens sida vid samråden inför mötena inför allmänna rådet och Europeiska rådet i oktober om själva slutsatserna och om regeringens positioner.

I den preliminära dagordning som vi har fått anges att Europeiska rådet ska diskutera den pågående flyktingkrisen och hur EU gemensamt ska hantera den. Ni har redan förstått att det för regeringen är av största vikt att detta hanteras på ett ansvarsfullt sätt och att EU skyndsamt vidtar åtgärder. Nu ska samma frågor först diskuteras på RIF-rådet den 14 september. Det återstår att se vad som sedan är kvar för Europeiska rådet att hantera, men jag tror att justitieministern kommer att kommentera detta i detalj när han kommer till er senare i dag.

Sedan kommer Europeiska rådet att få en uppdatering om förberedelser av toppmötet om migration i Valletta på Malta i november. Europeiska rådet kommer också att följa upp frågan om en högnivåkonferens om flyktingrutten via västra Balkan, som diskuteras livligt just nu.

Faktum är att Pierre Vimont, som ansvarar för förberedelserna av Vallettakonferensen, var på besök i går. Det var ett bra tillfälle att få tala med honom lite om detta.

Som ni vet presenterade ordförandena för Europeiska rådet, ECB, kommissionen, parlamentet och eurogruppen en rapport i somras om fördjupningen av EMU. Här väntas stats- och regeringscheferna följa upp arbetet, även om det är oklart exakt hur man kommer att organisera det och på vilka teman man kommer att diskutera det.

Ordförande Tusk ska sedan rapportera till ledarna om de tekniska samtal som har förts mellan Storbritannien och EU:s institutioner inför den brittiska folkomröstningen och informera om hur processen kommer att se ut framöver.

Även utrikespolitiska frågor kan förstås komma upp. Vi vet inte i nuläget vilka de kan bli, men man kan kanske tänka sig Turkiet utifrån vad som har hänt den senaste tiden.

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

I nämndens handlingar finns också ett utkast till dagordning.

Anf. 20 BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Jag har en fråga till utrikesminister Wallström om just Europeiska rådet i oktober.

Migration kommer att vara en av de tyngsta punkterna. Vi ser ett väldigt delat Europa i dag vad gäller både ansvar och anständighet. Vi ser hur enskilda länder, som Ungern, mäter sig ut oerhört negativt. I och med att det är allmänna rådets roll att diskutera hur länder lever upp till rättsstatsprinciper, hur de respekterar mänskliga rättigheter med mera undrar jag hur regeringen ämnar att lyfta upp denna fråga.

Anf. 21 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Ordförande! Tack för föredragningen! Jag blev glad att utrikesministern tog upp Turkiet. Jag skulle ha velat ha det som ett medskick om ingen annan hade tagit upp det: att Sverige verkligen tar upp situationen i Turkiet. Den har implikationer på många olika sätt, både när det gäller flyktingkrisen och eskalering av instabiliteten i hela Mellanöstern. Det är en oerhört viktig fråga.

Jag har förstått att Donald Tusk var där nere i går, men vad jag förstår har han inte haft något samråd med några NGO:er eller med civilsamhället. Det är oerhört viktigt att det blir ett tydligt stöd också för människorättsföreträdare och kämpar nere i Turkiet. Det är viktigt att demokrati och mänskliga rättigheter finns med på dagordningen. Men det handlar naturligtvis också om hur man ska fortsätta att agera kring konflikten. Det har funnits rapporter om att Turkiet har stött IS. Det är oroande om det skulle vara så, och även det är en fråga som behöver adresseras. Det finns alltså många dimensioner på Turkiet som behöver tas med.

Anf. 22 JENS HOLM (V):

Också jag skulle vilja veta på vilket sätt regeringen kommer att väcka frågan om Victor Orbán och Ungern – det som Birgitta Ohlsson tog upp tidigare. Det är många länder som inte tar sitt ansvar, men det är ett som mäter sig ut utöver de andra och bryter mot stadgarna om de mänskliga rättigheterna där rätten till asyl finns inskriven. De talar om att i synnerhet muslimer inte är välkomna, men ingen är tydligen välkommen till Ungern och så vidare.

Jag skulle vilja veta vad Sverige avser att göra. Jag hade egentligen tänkt att väcka frågan på punkten med Morgan Johansson, men jag tror att det är viktigt att den väcks i flera sammanhang. I artikel 7 i EU-fördraget, som ministern säkert känner till, finns det en möjlighet att driva att länder ska suspenderas från beslutsfattandet i ministerrådet – detta just på basis av att de bryter mot de mänskliga rättigheterna. Jag tycker att det i det här fallet har gått så långt att det är dags att aktivera artikel 7 och att Ungern ska suspenderas. Det är ingen markering mot det ungerska folket eller så, utan då slår man just mot Victor Orbán och hans

Anf. 23 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Herr ordförande! Också jag har en fråga till utrikesministern. Det gäller Storbritannien. Det aviserades på det förra Europeiska rådet att frågan skulle komma upp denna gång. Om jag har förstått rätt pågår diskussioner också med kommissionen om den kravlista som Storbritannien har ställt upp.

Jag vill höra hur regeringen avser att bevaka den fria rörligheten eftersom ett av de krav som Storbritannien har ställt är att inskränka den fria rörligheten för EU-migranter. Regeringen får gärna berätta hur de avser att på Europeiska rådet bevaka att vi värnar den fria rörligheten.

Anf. 24 MARGARETA CEDERFELT (M):

Herr ordförande! Jag har en fråga till utrikesministern angående Ukraina. Konflikten i Ukraina och den ryska aggressionen pågår fortfarande. Den har absolut inte avtagit i styrka. Som jag uppfattar det nu när jag läser handlingarna finns det en risk för att frågan om Ukraina hamnar i skymundan och trängs undan av nyttkomna frågor.

Därför undrar jag var frågan om Ukraina ligger och hur denna kommer att hanteras samt om den svenska ståndpunkten, i så fall.

Anf. 25 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det var jättebra och relevanta frågor allihop. Tack för dem! Jag tror att det i EU uppfattas som att Sverige, tillsammans med Tyskland, förstås, från början har tillhört de länder som verkligen har drivit frågan om flyktingkrisen och migration. Ibland har vi varit den enda rösten – jag vet att Stefan Löfven har varit det på Europeiska rådet – som har hävdat att vi nu måste samla ihop oss, vara ambitiösa nog och skaffa oss en sammanhållen plan för att hantera frågan.

Det fortsätter vi att vara, och det gör vi därför att vi har hög trovärdighet i hur vi agerar. Vi tar emot många flyktingar, och vi gör det på ett sätt där vi också försöker att hantera allt det praktiska som följer av det. Vi kan redovisa detta. Vi är generösa när det gäller vårt humanitära stöd till de organisationer som hanterar detta. Vi är aktiva politiskt, och vi följer alla dessa spår. Det gäller dels politiken här hemma, dels hur vi politiskt, humanitärt och legalt ska ta oss an frågan.

Ingen behöver tveka om detta. Det finns redovisat på alla sätt överallt i alla protokoll. Vi kommer att fortsätta att ta på oss den rollen. Det gör vi inte minst i våra inlägg och genom olika initiativ, bilaterala möten samt hur vi jobbar gentemot kommissionen och institutionerna.

Vi behöver inte be om att frågan ska tas upp på dagordningen. Den kommer att finnas på alla dagordningar framöver. Den har varit det på alla möten som jag har deltagit i under senare tid.

Jag är helt övertygad om att Turkiet på samma sätt kommer att föras upp på dagordningen. Om det inte görs kommer vi att göra det. Innan jag kom hit pratade jag både med Demirtaş och med den turkiske utrikesministern på telefon för att efterhöra hur det ser ut just nu, hur de ser på si-

tuationen, rädslan för att den ska eskalera och att de har världens ögon på sig just nu. De har en viktig roll att spela. Rollen kan vara positiv eller absolut förödande för en region som redan är i så stark förändring och går i negativ riktning. Det behöver vi nog inte oro oss för, men om det skulle vara så tar jag med mig medskicket att vi ska försäkra oss om att frågan kommer upp.

Hittills har det varit så här: Vi pratar med Ungern. Dessvärre är inte Ungern ensamt om den negativa inställningen till flyktingar. Många säger att det inte är fråga om flyktingar utan om ekonomiska migranter. Inte bara det; de är rädda för att de tar emot terrorister. Den rädslan finns hos andra länder också.

Än så länge är det här ett samtal vi har när vi sitter ned som representanter för 28 medlemsländer. Vi samtalar om vad vi ska göra. Det är inte läge att börja hota, >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<, anser jag. Vi måste fortsätta att driva Ungern och sätta både press på Ungern för att se till att vi ändå kan hålla ihop i Europa. Det är ingen lösning om ett land mäter sig ut trots att det för en politik som vi inte alls håller med om. När landet börjar bryta mot alla våra regler och överenskommelser måste vi agera. Men än så länge kan ett land bygga ett stängsel, som vi har sett. Tyvärr är det ingenting som hindrar ett land från att göra så.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Men låt oss se. Än så länge sitter vi vid samma bord, och vi räknar landet som medlem och vi tar in det i kretsen. Vi sätter en press på landet utifrån att det är ett medlemsland i EU. Det blir en viktig signalverkan. Så har det fungerat hittills i till exempel utrikesministerkretsen.

Jag förstår alla känslorna, >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<. Det är lätt att det blir mycket emotionellt. Men vi måste hålla huvudet kallt i det här läget i fråga om hur vi ska hantera Ungern.

Vi kan inte börja med att säga att Ungern ska kastas ut eller att landet ska straffas på det ena eller andra sättet. Det bästa vi kan göra är att visa hur resten av Europa gör, hur vår folkopinion ser ut och hur vi agerar. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Vi ska inte utesluta någonting. Vi får så småningom diskutera. Om vi ser att det kommer till vägs ände och att det absolut inte stämmer med våra överenskommelser, lagar och regler i EU måste vi överväga suspension, men än så länge är vi inte där.

Sedan var det Storbritannien. I alla våra bilaterala kontakter med ministrar som kommer hit i de sammanhang där vi diskuterar Storbritannien och i fråga om deras folkomröstning har vi markerat tydligt den gemenskap vi har med Storbritannien i ett antal frågor som vi anser verkligen skulle förlora på att Storbritannien går ur EU. Det handlar om allt från den fria rörligheten till den inre marknaden, det vill säga alla de frågor som vi har drivit gemensamt, och förstås hela den signalverkan som det skulle ha. Det markerar vi i alla sammanhang. Vi försöker bilateralt i våra politiska kontakter förstå hur de tänker. Än så länge har de inte specificerat mer än att försöka ringa in ett antal punkter alltifrån nationella parlaments roll till mindre reglering. Det har inte varit så problema-

tiskt. Det är sådant som redan pågår i hög grad i EU. Men när det blir specifika krav kan det bli skarpt läge, men där är vi inte ännu. Vi försöker förstå exakt hur de tänker, och vi signalerar vad vi anser.

Är det risk att Ukraina hamnar i skymundan? Ja, det frågar man sig alltid. Men där finns en etablerad procedur. Vi tillsammans med inte minst de baltiska länderna och ett antal andra medlemsländer är de som ständigt ser till att Ukraina och Ryssland finns på vår dagordning. Vi är också de som tar initiativ för att lägga fram förslag när det behövs och se till att de inte glöms bort. Dessutom har vi en given process eftersom det finns en sanktionsregim. Då måste beslut fattas när sanktioner förnyas eller på olika sätt följer proceduren. Men det är oerhört bekymmersamt. Situationen på marken försämrats, men här finns ett stort ansvar från Ryssland >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<. Jag tror inte att det riskerar att tappas bort, men det är bra att vi är aktiva. Vi är det i hög grad med de andra baltiska länderna.

Anf. 26 JENS HOLM (V):

Att väcka frågan om en suspendering är att använda det formella lagrum som EU-fördraget ger andra medlemsländer när ett medlemsland bryter mot de mänskliga rättigheterna. Det handlar inte bara om taggtrådsstängslet. Det är rätt mycket annat. I grunden handlar det om att Ungern bryter mot rätten att söka asyl. Det är en mänsklig rättighet. Det står inskrivet i artikel 7 hur frågan kan väckas och att det just handlar om mänskliga rättigheter.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Jag vidhåller min uppfattning, och det får väl bli en avvikande mening. Det är bra att ministern säger att ni ska se på hur saker och ting utvecklas framöver. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Förhoppningsvis ska det inte behövas, utan vi får hoppas att landet ändrar sitt beteende.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Jens! Det är en informationspunkt, men jag lovar att om det inte blir som du vill har du all chans i världen att anmäla en avvikande mening när det blir en besluts- eller diskussionspunkt – till exempel när statsministern kommer hit.

Anf. 28 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag hör vad Jens Holm säger och jag förstår att de känslorna finns. Sedan måste man tänka vad de kommer att leda till i dagsläget om vi omedelbart skulle gå dithän. Kan vi se att det finns en rörelse? Går det fortfarande att prata med Ungern? Finns andra vägar?

Jag förstår desperationen, men jag tycker att vi ska fortsätta att upprätthålla trycket och pressen på Ungern som en medlem i EU. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

Vi går vidare till nästa dagordningspunkt, Årliga program – kommissionens avsiktsförklaring.

Anf. 30 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ärade ledamöter och herr ordförande! Här ska kommissionen den 27 oktober presentera arbetsprogrammet för nästa år. Nu vid allmänna rådet ska det vara en övergripande diskussion om vad medlemsstaterna vill se i arbetsprogrammet.

Juncker har skickat ut ett brev med kommissionens intentioner inför arbetet. Regeringen tycker att det är bra att rådet får en chans att på det sättet yttra sig innan arbetsprogrammet antas. Det ökar insynen och öppenheten i EU-arbetet. Det är delvis nytt att göra på det sättet, och det är bra.

EU står inför flera stora utmaningar. Det är när tiderna är oroliga som vi behöver varandra som bäst. Samarbetet för att hitta lösningar är viktigare än någonsin. Här spelar kommissionen en central roll.

Vi tycker att det är bra och viktigt att kommissionen lyfter fram frågor som migration, jobb och tillväxt, investeringar, den inre marknaden och klimat. Ni och vi återkommer till migrationsfrågan, och jag tar inte upp den specifikt.

I ett Europa med en långsam ekonomisk återhämtning och hög arbetslöshet tycker regeringen att fokus för kommande år måste ligga på åtgärder för tillväxt och jobbskapande, likaså att främja en väl fungerande inre marknad med rättvisa villkor. Här kommer ett viktigt förslag om arbetskraftens rörlighet i höst. Det kan behöva följas upp under nästa år.

Att stoppa miljöförstöringen, minska klimatutsläppen och utveckla ny grön teknik är också en av vår generations största utmaningar. Vi kan inte lösa frågorna på egen hand utan det krävs ett samlat agerande från EU och även globalt. Vi vill se ett ambitiöst EU i frågorna, och resultatet från klimatkonferensen i Paris kommer att behöva följas upp under nästa år. Likaså behöver EU:s sjunde miljöhandelsprogram följas upp och genomföras. Det kommer ett paket om cirkulär ekonomi, som också är viktigt.

Några saker tycker vi saknas i kommissionens intentioner. Först och främst är det hela jämställdhetsfrågan, som behöver lyftas fram i kommissionens alla förslag och vidare att den integreras bättre än vad vi kan se nu. Jämställdhet och kvinnors ökade deltagande i arbetskraften är en fråga om makt och rättigheter, men det är också en enorm potential för samhällsutveckling och konkurrenskraft.

En annan central fråga är utvidgningen. Vi tycker att EU ska behålla ett strategiskt fokus.

Sedan finns ett par idéer som regeringen i dagsläget ställer sig avvakande till nästa år. Det handlar framför allt om initiativet om ett europeiskt moln under prioritering 2 om digitala inre marknaden. Vidare är det fråga om en handlingsplan om en europeisk försvarsindustri. Den finns under prioritering nr 4 om fördjupad inre marknad och stärkt industribas. Här behöver man veta vad det handlar om. Vi är tveksamma.

Vad gäller det slutliga innehållet i arbetsprogrammet och detaljerna i förslagen kommer nämnden i vanlig ordning att få tillfälle att diskutera det när arbetsprogrammet har presenterats och sedan förslagen i sig när de har lagts fram. Det här är bara en allmän diskussion om de stora dragen.

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

Här vill jag påminna om två saker. Vi har haft frågan uppe förut. Då beslöt nämnden att vi ville säkerställa att EU-budgeten inte används som stöd till försvarsindustrin.

När vi var på resa i Bryssel hade vi en diskussion med vice ordförande Timmermans om cirkulära ekonomin. Han lovade nämnden att orsaken till att förslaget drogs tillbaka var att det skulle bli mer ambitiöst och att man skulle sätta tydligare mål för den översta delen av avfallshierarkin, som innebar minskad uppkomst av avfall, och även den övre halvan där det ingår ökad återvinning. Jag förväntar mig nu att orsaken till dröjsmålet är ett mer ambitiöst paket. Jag kan påminna om att kommissionen faktiskt har lovat den svenska EU-nämnden det.

Anf. 32 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Som jag uppfattar det kommer frågan att komma tillbaka när vi ser ett slutgiltigt innehåll och så vidare.

Jag lyssnade på Junckers anförande i parlamentet häromdagen, som var långt och innehöll mycket. Utrikesministern berättade om de saker som var bra, saker som vi saknar och saker som vi är lite mer avvaktande till. Det var en sak som Juncker nämnde som jag skulle vilja höra regeringens synpunkt på. Han pratade om ett europeiskt finansdepartement. Om den frågan dyker upp vill jag höra regeringens ståndpunkt.

Anf. 33 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Ordförande! Eftersom det är ett tidigt skede kan man ha lite fler kommentarer och frågor. Det är svårt att se exakt vad allt kommer att innebära.

Punkten 8 om a new policy on migration kan man fundera över vad det är för policy. Är det fråga om kvotfördelningen på hur antalet flyktingar ska fördelas – om det ens är realistiskt eftersom människor söker sig dit de vill? Det är precis som vår EBO-lagstiftning, det vill säga man söker sig kanske inte alltid dit vi vill styra migrationsströmmarna.

Vad är det i det stora hela man tänker sig? Vad ingår i policy of migration?

Det hänger också ihop med punkten 9 om globala aktörer. Om vi tittar på återrapporten från försvarsministermötet pratades det om att några medlemsstater såg vikten av bättre koordinering mellan försvars- och biståndsministrar för att stödja migrationsfrågan och hantera grundorsakerna till migration.

För Sverige är biståndet en viktig fråga, och det är viktigt att skilja på vad som är bistånd, humanitär hjälp och militära insatser. Det blir aktuellt även i fråga om insatser på Medelhavet.

Vart är vi på väg i diskussionen? Det känns som att det är viktigt att ha huvudet kallt och hjärtat varmt när vi diskuterar frågorna.

Anf. 34 MIKAEL JANSSON (SD):

Jag ha en kort kommentar angående utvidgningsplanerna. Vi kommer inte att ställa oss bakom kommissionens planer på att ytterligare utvidga den gemensamma migrationspolitiken.

Anf. 35 MARGARETA CEDERFELT (M):

Ordförande! Jag har två frågor till utrikesministern. Det här är i ett tidigt skede av kommissionens program, och det är kanske för tidigt att säga något, men jag tycker att de här två frågorna är viktiga, och därför ska jag ställa dem.

Kommer det att finnas någonting i kommissionens program när det gäller konflikter i närområdet? Jag landar här igen i frågan om Ukraina. Den är viktig och rör hela EU. Hur kommer denna fråga att hanteras? Kommer den in i något arbetsprogram eller inte? Det behöver kanske inte handla specifikt om Ukraina men om konflikter runt om i närområdet.

Den andra frågan handlar om jobbskapande och tillväxt. Jag tänker på att företagande är viktigt, och jag tänker ytterligare ett steg, nämligen på kvinnors företagande. Jag vet att kvinnors företagande har stor betydelse för jobbskapande åtgärder, men jag vet också att kvinnors företagande är eftersatt i många länder. Kommer regeringen att driva denna fråga, och i så fall på vilket sätt?

Anf. 36 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag börjar med att kommentera de sista frågorna. Det är en given vinkling och bra poäng, tycker jag, med kvinnligt företagande. Det är precis därför vi tycker att jämställdhetsfrågan bör finnas med och vara integrerad på ett mycket bättre sätt än vad vi har sett i kommissionens utkast. Det är en bra illustration av just det, så det tycker jag är ett bra medskick här också.

Frågan om Ukraina finns med i kommissionens brev, och den kommer förstås att fortsätta vara med oss givet situationen på marken och att det här är ett fortsatt åtagande som vi har och en politik som vi måste driva. Det känner jag mig inte bekymrad över, utan den frågan kommer förstås att finnas med.

Vad kan det vara för någonting när det gäller migrationspolitiken? Det vi vet är till exempel en permanent omfördelningsmekanism. Det kan handla om den tillfälliga omfördelningen, det kan handla om säkra länder och hur man jobbar med den frågan och det kan handla om mottagningscenter, och det är ju än så länge bara en ganska lös idé om hur de ska fungera. Det kan också handla om vidarebosättning. Behöver några av våra ramar och lagrum reformeras behöver man göra någonting där också. Det är sådant som måste tas upp under migrationspolitiken.

Det har blivit allt mer av gemensamma stormöten mellan till exempel försvarsministrar och utrikesministrar. Man prövar sig fram också med det formatet, och det är väl för att stämma av ibland var rågången mellan våra olika områden finns, vad det är som vi ska göra gemensamt och vad vi inte ska göra gemensamt. Det kan synas lite sökt det där, eller det låter ovanligt i alla fall, och man undrar vad det egentligen är som ska diskuteras. Vi får väl se vad som är tänkt att tas upp. Jag reagerar lite som du gör på det där, Désirée.

När det gäller ett europeiskt finansdepartement är det en fråga som har funnits i diskussionerna om långsiktiga idéer i EMU-rapporten. Det har inte varit någonting som Sverige har stött hittills och inte heller någonting som verkar vara aktuellt i närtid. Vi har väl haft som linje att

vi tycker att det är viktigast att genomföra det som man har beslutat om snarare än att kasta fram en massa nya ambitiösa och krävande idéer. Allts bör man börja med en koordinering av politiken och genomföra det som redan är beslutat.

2014/15:48
11 september

Anf. 37 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Tack för svaret! Det är bra att ni inte har stött det, och jag skulle nog ge mitt godkännande till om man kanske var mer skeptisk mot det. Jag tror inte att det är vägen framåt i dagsläget.

Anf. 38 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning. Ska jag tolka det som att SD hade en avvikande mening?

Anf. 39 MIKAEL JANSSON (SD):

Ja, vi har en avvikande mening. Vi avser inte att stödja kommissionens planer på att utvidga den gemensamma migrationspolitiken.

Anf. 40 ORDFÖRANDEN:

Då är vi klara med dagordningen för GAC om inte utrikesministern vill ta upp någon övrig fråga där. Nej.

Innan vi övergår till dagordningens punkt 2 om Eunavfor MED har vi den kvarvarande A-punkten om fas 1. De hänger ihop, det är samma fråga. Föredragningen kan alltså bli gemensam, men vi ska komma ihåg att fatta beslut om detta.

De papper som nämnden har fått till detta dagordningsärende är dels det i det utskickade kuvertet, dels en särskild bit om det här i föredragnings-pm:et. A-punkten har ni inte fått.

§ 2 Eunavfor MED

Utrikesminister Margot Wallström

Information och samråd om Eunavfor MED

Anf. 41 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ordförande och ledamöter! Som ni minns upprättade vi EU:s marina insats mot människosmugglare på Medelhavet, det som kallas Eunavfor MED, före sommaren för att bidra till att förhindra fler tragiska drunkningsolyckor på Medelhavet och för att också motverka de hänsynslösa smuggelnätverk som riskerar människors liv för ekonomisk vinning. De här smuggelnätverken som insatsen riktar in sig på är del i en brutal och ofta mycket välorganiserad miljardindustri. Vi ser exempel på att smuggelgången tar desperata människor som har färdats från länder som Syrien, Eritrea och Somalia till uppsamlingsplatser i laglösa delar av inbördeskrigets Libyen. I väntan på en plats på smuggelfartygen utsätts de här helt rättslösa människorna inte sällan för sexuella övergrepp, misshandel och utpressning av smugglare och andra kriminella gäng. Sedan skickas de ut i helt sjöodugliga fartyg utan tillräckligt med bränsle, mat eller vatten så att de ska bli föremål för sjöräddningsinsatser så fort de når internationellt vatten. Som ni vet händer det att människor låses in i lastutrymmen på båtar och riskerar att kvävas till döds. Vi hade en outhärdlig nyhet i augusti om att det svenska kustbevakningsfartyget Poseidon fick ta hand om över 50 kroppar som påträffades instängda under däck på ett träfartyg på Medelhavet.

Ibland utrustas migranterna med telefoner och navigationsutrustning, och så får de instruktioner om när de ska ringa den italienska kustbevakningen. Ibland har de eskort av smugglarna som själva ringer sjöräddningen innan de åker därifrån. Så går det till. Så är det organiserat. Det är alltså det här, den organiserade, brutala och kriminella smuggelverksamheten som Eunavfor MED har fått i uppdrag att motverka samtidigt som man räddar liv på Medelhavet. Det här är uppgifter som regeringen anser att EU måste prioritera.

Om jag ska säga någonting kort om läget i Bryssel genomför Eunavfor MED för närvarande insatser i dess första fas, den så kallade fas 1. Den inleddes som bekant efter beslut av rådet den 22 juni, och den omfattar informationsinhämtning om smuggelnätverken på internationellt vatten och i enlighet med folkrätten. Som ni vet har det varit vår utgångspunkt hela tiden. Samtliga steg här måste vara i enlighet med folkrätten. Eunavfor MED har en absolut skyldighet att rädda liv och har under de gångna månaderna räddat över 1 600 människor.

Att vi är här i dag för samråd beror på att insatsens operationsbefälhavare och EU:s militära kommitté har meddelat att målen med fas 1, att initialt kartlägga de här smugglarnas metoder och rutter, har uppnåtts, och därför har frågan om att övergå till fas 2.1 aktualiserats i Bryssel.

GAC den 14 september väntas få i uppdrag att göra en bedömning av om villkoren är uppfyllda och gå vidare från fas 1 genom att anta ärendet

som en A-punkt. Men det är alltså Kusp som med enhällighet fattar det formella beslutet om en eventuell fasövergång. Så är beslutsordningen.

Sverige har lämnat en väntereservation på A-punkten som kommer upp på måndagens GAC för att som utlovat förankra det här beslutet i riksdagen innan vi lämnar vårt ställningstagande till rådet. Det är därför vi är här nu. Vi har bett att den frågan ska komma upp så att ni känner till vad det är som ska göras i varje fas och vad den omfattar.

Den här delfasen, fas 2.1, som man vill gå över till innefattar, som ni säkert minns, bland annat bordning, genomsökning och beslag av misstänkta smuggelfartyg. Nu handlar det om internationellt vatten i enlighet med folkrätten, och det är inklusive havsrättskonventionen och människosmugglingsprotokollet. Det går att genomföra den här fasen, 2.1, helt i enlighet med gällande folkrätt eftersom folkrätten medger att stoppa, genomsöka och vidta andra lämpliga åtgärder på internationellt vatten på fartyg som används för människosmuggling.

Insatsen får inte göra mer än vad folkrätten i dag redan medger. Fartyg utan flagg, alltså utan nationalitet, är en kategori som nästan alla hittills påträffade smuggelfartyg tillhör. De kan bordas och genomsökas enligt FN:s havsrättskonvention och människosmugglingsprotokollet. Om fartyget faktiskt för flagg kommer varje ingripande att behöva föregås av ett antal överväganden. Vilket flagg för det där fartyget? Är flaggstaten part i människosmugglingsprotokollet etcetera?

Det är först från och med delfas 2.2 som uppgifter på libyskt vatten skulle kunna bli aktuella. Det är först då som det folkrättsligt också krävs en säkerhetsrådsresolution eller en inbjudan från Libyen. Vi talar alltså hela tiden om internationellt vatten. Regeringen har nyligen fått gehör i EU för kraven på att införa en politisk kontrollstation, alltså medlemsstatsveto mellan de två delfaserna i fas 2.

Precis som inför övergången mellan insatsens övriga faser kommer därför rådets bedömning och beslut av Kusp att krävas innan man kan gå över från den första delen av fas 2.

Den här politiska kontrollstationen bekräftades av Mogherini under det informella försvarsministermötet i förra veckan, och det skrivs in i relevanta beslutsdokument i Bryssel.

Det finns en väldigt bred enighet i medlemstatskretsen om vikten av att gå vidare med den här insatsen för att sätta press på smugglarna och så småningom utföra det egentliga uppdraget som gavs av kommissionen och Europeiska rådet i våras, alltså att motverka de här smuggelnätverken.

Vid operationshögkvarteret i Rom tjänstgör i dag ungefär 160 personer från över 20 medlemsländer, inklusive tre svenska officerare. Vid styrkehögkvarteret ombord på det italienska flaggskeppet är ett sextiotal personer från tio medlemsländer verksamma.

Tyskland, Storbritannien och Italien bidrar med fartyg till insatsen, och Frankrike och Luxemburg tillhör dem som bidrar med flyg. En ny styrkegenereringskonferens med bidrag från fler länder är också att vänta framöver.

Vad är då regeringens inställning? Vi har tidigare under förhandlingarna om denna insats fått gehör för att den ska genomföras helt i enlighet

med folkrätten, med full respekt för mänskliga rättigheter inklusive asylrätten och principen om non-refoulement. Eunavfor MED hanterar omhändertagna människor enligt samma regelverk som gäller för EU:s gränsmyndighet Frontex operation Triton, vilket innebär att ilandsättning av människor sker i Italien eller annan EU-medlemsstat, där också asylprövning och andra relevanta procedurer äger rum.

Vi har också arbetat för att säkerställa förankring och dialog med berörda länder i regionen, för det är ju lika viktigt att hålla också ett politiskt spår öppet – civilsamhälle, AU och FN, och välkomnar nu att insatsens operationsbefälhavare och utrikestjänsten för intensiva samtal med berörda parter.

Det är viktigt för regeringen att Eunavfor MED ses som en del av EU:s samlade svar på de här svåra migrationsutmaningarna som vi har att hantera gemensamt, ett svar där grundorsakerna till migrationsströmmarna hanteras, där EU-länderna tar ett större gemensamt ansvar för flyktingmottagandet, där vi undersöker möjligheterna till fler lagliga vägar in i unionen, där vi anstränger oss för att få ett bättre och bredare partnerskap med länderna i Afrika och Mellanöstern liksom med internationella organisationer, och där vi förstås arbetar på det politiska spåret för att få fred i Libyen och Syrien. Det är ju helt avgörande på lång sikt, inte minst när det gäller de många flyktingar som vi får just nu från Syrien.

Förlåt en lång introduktion, men det är bara för att ge hela bilden och för att förstå i vilken fas vi är nu, med fas 2.1, vad avsikten är och kanske också för att markera att detta inte handlar om några idealister. Vad vår käre pedagog än säger så är det här inte några snälla människor som bara vill flyktingarna väl. Detta är mycket väl organiserade kriminella nätverk som utnyttjar de här människorna och klämmer ur dem varenda slant de har, håller dem ofta inlåsta och sätter dem sedan helt hänsynslöst på båtar som de sedan överger.

Detta måste vi också ta itu med i tillägg till allt annat som vi gör, och det måste ske parallellt, att man ser att man öppnar andra vägar i diskussionen med inte minst internationella organisationer. Det här är ingen trevlig verksamhet, och det representerar dessutom i Sverige en enorm kriminell verksamhet. Det är ofta multikriminella personer som håller på med det här.

Anf. 42 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Jag ska börja i den ändan att det är otroligt viktigt att man kommer fram i den fråga som vi har lite senare i dag på vår dagordning, alltså migrationspaketet, att öppna för fler legala vägar in i unionen och att titta på grundorsakerna till varför människor förolyckas på Medelhavet. Huvudsyftet måste ändå vara att färre människor, eller ingen människa, ska mista livet på sin resa till trygghet och säkerhet i Europeiska unionen.

Det här är en del av migrationspaketet. Man ska se det som en helhet, är det sagt från början, och så länge migrationspaketet inte är på plats är det problematiskt att börja i den här ändan.

När vi inledde fas 1 uttryckte vi vår skepsis för vart det skulle leda. För att tala klarspråk är det en uppenbar risk i detta. Det finns ju tyvärr

ingen brist i världen på desperata människor. Man är desperat om man en sen kväll sätter sig i en gummibåt tillsammans med sina barn och 100 andra människor. Man är desperat att lämna Libyen, och det finns heller ingen brist på dåliga farkoster.

Vi är därför inte helt säkra på att det här leder till att färre människor förolyckas på Medelhavet, och då handlar det om själva momentet som man har öppnat för, det här att vidta andra lämpliga åtgärder, det vill säga förstöra båtar. Att agera mot smugglare och de grovt kriminella nätverken tycker vi är viktigt, men vi vill veta om det leder till det som är avsikten.

Vi vet inte heller vad som avses med andra lämpliga åtgärder. Vi har inte fått det presenterat för oss i dag, så därför är det svårt att säga ja till att inleda fas 2.

Fas 1, som är den andra frågan som vi har på vårt bord, tycker vi är bra, och vi skulle ge vårt mandat till att fortsätta. Men när det gäller fas 2 har vi stora tveksamheter eftersom vi inte vet exakt vad det innebär mer konkret.

Innan jag går vidare och eventuellt lämnar en avvikande mening får utrikesministern därför gärna berätta vad som egentligen avses i denna fas 2. Vilka båtar är det man ska borda på internationellt vatten? Det är inte lättvindigt att förstöra båtar, eftersom det också finns en äganderättsprincip. Det finns även tveksamheter med att militarisera flyktingproblematiken, så utrikesministern får gärna problematisera lite kring denna fas 2.

Anf. 43 JENS HOLM (V):

Vi var kritiska till fas 1, och jag är kritisk till fas 2 av samma skäl, för jag tycker att fokus borde vara att rädda liv och inte ensidigt se till flyktingsmugglarna, även om det precis väldigt ofta är som ministern säger, att det är kriminella nätverk som är hänsynslösa och cyniska och så vidare.

Fokus måste dock vara livräddning, och jag ser ett stort problem i att blanda ihop det militära med livräddande insatser. Bara en sådan sak: Om man ser en sådan här båt, hur ska man liksom kunna veta om det är fråga om hänsynslösa flyktingsmugglare eller om det är fyra familjer som har gått ihop och satt sig på en båt? Vi ser oerhört stora gränsdragningsproblem i detta.

Förra gången vi pratade om det här reste jag en konkret fråga om kostnaden. Jag skulle återigen vilja veta vad det här kostar. Vår utgångspunkt är att dessa resurser skulle göra så mycket större nytta om man kunde bygga upp ett nytt Mare Nostrum likt det som fanns tidigare och som hade en stor kapacitet över stora delar av Medelhavet och på så sätt verkligen rädda människor.

Jag har ännu en fråga, och den rör irländsättningen av människor. Ministern var inne på det, men jag förstod inte riktigt. Vad händer om man är ute på internationellt vatten? Vad gör man med de människorna? Tar man över dem till EU, och så får de söka asyl där? Bra.

Min sista fråga rör fas 2.2 och om att man då måste ha ett godkännande från Libyen. Det var det vi diskuterade förra gången: Vilken del av

Libyen? Är det regeringen? Vilken regering? Man kan ju säga att det finns två. Eller är det bara någon myndighet i Libyen som man ska få ett godkännande ifrån?

Anf. 44 JOHAN HEDIN (C):

Det har hänt en hel del den senaste tiden, inte bara på Medelhavet med all den sorg och de hemska bilder som vi ser därifrån. Det är också en massa människor som engagerar sig på ett helt annat sätt än tidigare. Jag har goda vänner som meddelar sig på Facebook till mig och säger att nu måste vi göra någonting. De tänker hyra en minibuss och åka ned till Ungern och Österrike och försöka hjälpa folk. Du som sitter i riksdagen, säger de till mig, du vet kanske hur det är med lagligheten kring de här sakerna. Det är inte helt oproblematiskt.

En annan god vän har faktiskt gått så långt att han har samlat ihop pengar och köpt ett räddningsfartyg som ligger i Marseille. De kommer att ge sig ut på Medelhavet inom några dagar och hjälpa till att rädda folk.

Det här är insatser som är oerhört beundransvärda och oerhört värdefulla och som vi inte får lägga hinder i vägen för. Det kryper i kroppen när jag läser om förslagen att man ska militarisera det här och bekämpa de här förvisso skrupelfria och fruktansvärt kriminella människorna. Men man vet inte riktigt exakt hur det här kommer att gå till. Det finns massor av osäkerhet, till exempel hur man ska säkerställa att internationell rätt följs. Det handlar dels om sjöfartsrätt eller maritim rätt, och det handlar också om asylrätten.

Jag delar därför den osäkerhet som Ulrika Karlsson och Moderaterna uttrycker kring dessa frågor och vill också eventuellt ansluta mig till en avvikande mening om det blir så.

Anf. 45 ORDFÖRANDEN:

Jag har satt upp mig själv på talarlistan.

Jag tycker att man alltid måste komma ihåg olika orsakssamband. Varför situationen har uppstått är för att det är krig, kris och misär i områdets. Det i sin tur kan ha sin orsak i kampen för överlevnaden, till och med kampen om naturresurser. Vi ser just hur striderna i Syrien ofta handlar om tillgång till oljeinkomster.

Ska man göra någonting åt de här olika orsakskedjorna är det många politikområden som vi kommer att ta upp under Parismötet och i andra sammanhang för att undvika kampen om naturresurser, kampen för överlevnad, så att det är ett frivilligt val att flytta och inte ett påtvingat. Det får man aldrig glömma.

Samma sak gäller frågan om varför folk tvingas till dessa olagliga, eller snarare desperata, vägar. Jo, det är ju för att vi inte har några lagliga vägar in. Jag tycker att det är viktigt att vi varje gång vi talar om det här påminner om att orsaken till att människor sätter sig i den där båten är att det inte fanns något papper i handen som man kunde få på ett rimligt sätt.

Det får vi aldrig glömma bort, för annars kan man inte sanktionera att göra någonting åt dessa strömmar.

Sedan behöver man inte direkt vara spåman för att inse att den här åtgärden inte kommer att vara särskilt verkningsfull, bedömer jag det som. En del av smugglarna är ju redan i dag cyniska nog att aldrig lämna land, utan de skickar ut flyktingarna själva med i bästa fall en kompass och en telefon.

Vilka hoppas man fånga genom att övergå från den livräddande fasen till den här fasen? En minut efter att detta beslut är fattat kommer ju dessa flyktingsmugglare aldrig någonsin att lämna libyskt territorialvatten annat än av misstag. Om det här över huvud taget ska ha någon effekt bygger det på ett samarbete med libyska myndigheter som skulle vara villiga att, efter att ha fått en beskrivning av fartyget, fånga upp dem när de återvänder.

Min fråga blir då: Har vi något samarbete med libyska myndigheter? Kommer de verkligen att plocka upp dessa smugglare om vi ger signalering? Är det kanske så illa att en del personer på libyska myndigheter till och med samarbetar för att understödja dessa smuggelnätverk?

Då blir nästa fråga: Eftersom 2.1 sannolikt inte kommer att vara verkningsfullt och om man ser ett behov av att följa efter in på libyskt territorialvatten känns det nästan som att det automatiskt blir en övergång till 2.2. Vad är sannolikheten för att libyska myndigheter kommer att samarbeta om det?

Om vi inte får ett godkännande från libyska myndigheter, vad är då sannolikheten för att vi får en säkerhetsresolution? Hur går alla dessa led? Jag vill veta vart vi är på väg innan vi går vidare. Min fråga blir: Hur har libyska myndigheter hittills reagerat? Kommer de att hjälpa oss att fånga flyktingsmugglare, eller känns det som ett stängt spår?

Anf. 46 MIKAEL JANSSON (SD):

Jag ser två komponenter i denna materia som är särskilt viktiga. Den ena är att kunna förstöra smugglarnas båtar, vilket vi tycker är mycket bra. Då bör man titta på det juridiska och vilka rättigheter vi har att göra det. Det skulle kunna rädda många människoliv, vilket är positivt.

Sedan tycker vi att det är naivt att vi från Sveriges sida inte begagnar oss av möjligheten i Schengenavtalet att peka på första asylland. Vi kan inte hindra folk i Schengen att trots allt komma till Sverige, men det kan vi via Schengenavtalet. Vårt naiva beteende skapar en pulleffekt, och vi skapar flyktningvågen genom vårt naiva beteende. Det är vi som är så naiva att vi riskerar andra människors liv. Det är så jag ser det.

Skulle vi ha lagliga vägar från MENA-länderna till Sverige skulle det komma många miljoner människor för att få ett bättre liv så länge det finns pengar här. Så är verkligheten.

Nu är det svårt att komma hit. Men man tar gärna risken och sätter sig i en båt och chansar. Det är ett vågspel. Smugglarna kanske ger en felaktig bild och säger att båten är ganska bra, att man troligtvis kommer fram och att det är små risker. Men riskerna är mycket större än vad smugglarna säger.

Jag tycker att vi ska hävda första asylland och se till att skicka signaler om att det nu får vara slut på detta – ingen mer smuggling av männi-

skor i dåliga båtar över Medelhavet. Ska vi ha en migration får den ske i ordnade former.

Anf. 47 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Herr ordförande! Jag skickade häromdagen en fråga till ordföranden om själva samrådet och formalian kring det informella rådet och att vi inte var informerade före informella rådet. Den frågeställningen har jag delvis i dag.

Men överlag tycker jag att det är rätt att vi ska bekämpa kriminella ligor. Det tror jag att vi är överens om, alltså denna typ av ligor och människosmugglare. Det är kriminella nätverk som vi naturligtvis vill slå ned på.

Libyens egen regering, den som jag har förstått är erkänd av det internationella samfundet, säger att den helst vill ha vapen för att kunna bekämpa dessa ligor på marken i Libyen. Detta kan man diskutera. Mer vapen i detta område är väl ingenting som vi egentligen förespråkar. Men det är deras syn på det. Jag har svårt att tro att de skulle tycka att det var okej att vi började operera i deras vatten. Därför är frågan om sista steget över huvud taget kommer att bli aktuellt över huvud taget.

Detta visar att vi behöver ha lagliga vägar in, och det får jag återkomma till senare. Jag tror att det är oerhört viktigt att vi försöker hitta vägar med lite mer struktur och lite mer ordning och reda och att EU gemensamt fattar beslut om legala vägar in, och då inte bara kvotflyktingar utan även människor med, som vi från Kristdemokraterna har drivit, humanitära visum eller nödvisum. Det är nämligen så allvarligt att pengar i denna omfattning kommer i dessa kriminella ligors händer. Därför måste allt detta vara värt att förebygga.

Utrikesministern sa vid ett tidigare möte här i EU-nämnden – jag tror att det var den 18 juni – att hon skulle återkomma även om det blev ett informellt beslut om nästa fas. Jag uppfattar att den diskussionen var uppe på det senaste mötet. Därför blev jag lite förvånad över att EU-nämnden inte blev inkallad, eller åtminstone hade haft ett telefonmöte, inför det informella mötet. Ibland hade den tidigare utrikesministern samråd även inför informella beslut.

Vad jag förstår har inte heller utrikesutskottet varit involverat. Man skulle till och med kunna tänka sig att det kanske skulle behövas ett samråd i ett gemensamt utrikes- och försvarsutskott, eftersom detta kanske också handlar om huruvida vi ska bidra med några resurser. Då kommer försvarsutskottet in i bilden.

Det känns alltså som att det finns lite osäkerhet här. Jag känner att jag inte är riktigt nöjd med hanteringen av denna insats. Även om jag kan förstå att det är mycket ont om tid skulle jag ändå vilja höra en kommentar från utrikesministern.

Anf. 48 ORDFÖRANDEN:

Det fattas inte beslut på informella möten. Men om nämnden begär det kan vi få information inför ett informellt möte, men vi fattar aldrig beslut innan. Vad utrikesministern lovade var att vi skulle fatta beslut här i nämnden inför övergången till nästa fas. Det är precis det som utrikes-

ministern nu har begärt. Jag måste därför hävda att vi i formfrågan har följt korrekt procedur.

2014/15:48
11 september

Anf. 49 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ärade ledamöter! Jag är här i dag just därför att vi har varit oerhört strikta med att hålla oss till den procedur som vi annonserade från början, alltså att ni ska få information så fort som vi ska flytta oss till ett nytt steg. Vi har dessutom insisterat på att ha detta i hela processen för EU, så att vi ser till att detta ska följa folkrättsliga regler och att vi ska ha stoppunkter mellan varje led. Det är därför som jag kommer att presentera någonting som i övriga EU är helt okontroversiellt. Den första delen av fas 2, helt enligt gällande internationell lag, är nämligen ingenting som är kontroversiellt för dem. Om vi skulle stoppa detta nu kommer vi att vara det enda medlemsland som gör det. Så pass mycket kan jag tala om för er.

Det är viktigt att ni vet konsekvenserna av det. Jag tror också att det skulle orsaka en hel del förvåning.

Jag har inte hört att någon har sagt någonting om det. Vi har så långt det går försökt beskriva de olika delarna i denna insats och att verkligen granska detta så mycket som möjligt. Ingen har haft någonting ont att säga om den här första delen av insatsen. Den har genomförts oerhört professionellt. Man har räddat tusentals människoliv. Man har gjort det på ett sätt som har varit korrekt. Man har gjort det med medkänsla och på alla sätt följt ambitionen med denna insats.

Det som man har gjort är att skaffa sig underrättelser och information om hur denna trafik ser ut. Då ska vi inte vara naiva. Nu hamnar vi i ett läge då vi säger: Men vad ska människor göra? Ska de ändå inte lita på dessa människor? Det är bättre att låta smugglarna fortsätta. Eller ska vi säga: Vi har ingen chans mot smugglarna, så låt dem få fortsätta. Det är så Rosling också argumenterar.

Men det är inte snälla människor som ringer och frågar vad de kan göra och säger att de kan köpa en båt för att de har medkänsla med dem som flyr.

>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<

>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<

>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<

>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<

Det är en fruktansvärd verksamhet som pågår här. Det finns ingen form av medkänsla eller någon idé om att man hjälper någon. Detta går bara ut på att tjäna pengar. Det är dessutom en mycket farlig verksamhet. Vi måste från EU:s sida förstås skicka signaler om att vi inte kan acceptera detta. Det kan inte vara så att vi ska stå där och tycka att detta är okej för den större sakens skull och att vi nu samlar ihop dem och betalar för det som sker härnäst och låter pengarna gå till dessa nätverk.

Man beräknar att det också i Sverige finns människosmugglare som genererar miljardbelopp, vilket bidrar till kriminell aktivitet.

Man berörs mycket av att människor öppnar sina hjärtan och bidrar på alla sätt. Då ska man vara mycket försiktig och säga: Fundera på vad

ni kan göra här hemma, och ge er inte in på det som bör vara kustbevakningens och polisens insatser så att vi kan få ordning och reda.

Vi vill faktiskt också att människor som kommer hit ska få en chans att gå i skolan, ska kunna få en bostad och ska kunna komma ut på arbetsmarknaden så småningom. Vi kan hjälpa dem bäst om vi behåller ordning och reda. Det ska inte vara godhjärtade pirater ute på haven som ska rädda folk. Det kan bli mycket farligt.

Man ska inte förstöra båtar i den här fasen, som ni vet. Detta handlar faktiskt om att man ska kunna borda, söka igenom och lägga beslag på fartyg som misstänks för människosmuggling. Detta blir en oerhört stark signal om att vi vet vilka de är och att vi kommer att se till att plocka upp dem och beslagta båtarna. Och människorna kommer att skickas till Schengenområdet, framför allt till Italien.

Man vet hur man ska göra detta. Hela den första övningen har handlat om det. Man har kartlagt precis hur denna trafik går till. Det måste vi lita på. Det är kanske någon av er som vet hur det ska gå till. Det vill jag inte påstå att jag vet. Men detta är det som de har planerat. Det kan de göra, och de kan göra det helt enligt internationell rätt. Jag menar att det vore mycket allvarligt om vi nu inte tog detta steg.

Hela denna övning har handlat om att vi måste göra detta i tillägg till den politik som vi nu driver om att öppna fler lagliga vägar. Det handlar också om vidarebosättning med hjälp av UNHCR och allt det stöd och samarbete som vi måste ha.

Det tas förstås kontakter också med Libyen. Problemet där är att det finns två regeringar. Ingenting görs på libyskt vatten. Och detta handlar inte om att förstöra båtar eller sänka båtar, utan det handlar om att hjälpa de människor som är utsatta för människosmugglarna. Men nu måste vi också börja se till att vi kommer åt dem. Vi måste börja ta dem, annars är detta en verksamhet som kommer att ta över helt och hållet.

Jag tror inte att det skulle vara trovärdigt om vi nu skulle sätta oss på bakhasorna och säga att vi inte vill vara med på detta utan att vi tycker att det är bättre att detta får fortsätta och sedan hämtar upp dem eller betalar för detta. Då kan de illegala smugglingsnätverken fortsätta att agera.

Jag kan inte säga exakt hur detta ska gå till. Jag litar på att de är proffsiga nog att utföra detta. De har förberett det i den första fasen. Nu är det dags för fas 2.1. Det kanske finns några siffror på kostnaden.

Anf. 50 Departementssekreterare KAJSA BLOMBERG:

Jag kommer från SP på UD. För det ettåriga mandatet är kostnaden för EU drygt 11 miljoner euro.

Anf. 51 LAWEN REDAR (S):

Ordförande! Jag tackar utrikesministern för detta. Vi i justitieutskottet har just kommit hem från en resa till Haag i Nederländerna. Vi har träffat bland andra Eurojust och Europol och lyssnat på de stora utmaningar som vi står inför.

Jag kan bara bekräfta den bild som utrikesministern ger uttryck för här om hur allvarlig situationen ser ut och vilka fruktansvärda metoder som dessa människosmugglare använder sig av. Den handel som sker

innebär inte bara ett utnyttjande av dessa människor, som man lämnar i vattnet i ingenmansland. Man använder också dessa människors organ.

Det var fruktansvärda händelser som vi fick ta del av ingående. De kunde redogöra för hur verkligheten faktiskt ser ut.

Jag tror att det är klokt om EU-nämnden i dag kan hålla två tankar i huvudet samtidigt och agera för en human migrationspolitik, där Sverige står som initiativtagare för en bättre politik, men samtidigt inte vara naiv i bilden av hur den judiciella processen måste se ut och vad vi kan göra mot den organiserade brottsligheten som påverkar oss och inte minst de människor som nu håller på att ta sig hit.

Vi fick även bekräftat på plats att många familjer i Europa får telefonsamtal från Libyen, där familjemedlemmar eller släktingar utsätts för fruktansvärda grymheter och där man tvingar släktingar i Europa att skicka pengar för att finansiera de kriminella nätverken.

Med det perspektivet och med de tankar och reflektioner som jag har kommit tillbaka med vill jag bara bekräfta det som utrikesministern ger uttryck för och att det är viktigt att vi agerar i den anda som här föreslås.

Anf. 52 PYRY NIEMI (S):

Jag vill absolut instämma i allt det som Lawen sa och tillägga detta. Sedan vi fattade det senaste beslutet om fas 1 har närmare 800 människor dött i Medelhavet. Ändå har tusentals räddats. Man måste hantera den frågan och – nu tänker jag använda ett mycket dåligt exempel – fundera över: Ska vi sitta still i båten, eller ska vi agera, för det är precis vad som måste ske?

Detta är precis det som utrikesministern berättar om och beskriver. Det är människor som utnyttjas helt desperata personer i en helt fruktansvärd situation. Det finns inga skrupler någonstans. De är så hänsynslösa i den meningen att de – mot betalning – med vilja och intresse kan skicka ut människor, helt medvetna om att de kan dö. Det är nästan den värsta form av cynism som man över huvud taget kan tänka sig.

Då tycker jag nog att vi i Sveriges EU-nämnd oavsett formfrågor eller annat måste agera mänskligt och människovärdigt. Det är väl det vi måste se till i första hand.

Om alla andra medlemsstater tycker att detta är en viktig aktivitet att genomföra, i ett läge där vi inte passivt kan stå still och titta på medan de här personerna får fortsätta, samtidigt som vi parallellt med detta jobbar med fler legala vägar in till Europa och också visar vår medmänsklighet, för att verkligen få människor att komma till EU med säkra medel, säkra fordon och säkra fartyg, då tycker jag att det går lite över styr om vi hela tiden diskuterar formfrågorna.

Utrikesministern har beskrivit precis det vi har fattat beslut om och har följt processen i enlighet med de beslut som togs den 18 juni. Utrikesutskottet har valt att avstå från att ha ett samråd i det här ärendet. De har ansett detta vara tillräckligt angeläget. Jag har fått de signalerna. Det säger jag som svar på Désirée Pethrus fråga.

Vi är i ett läge då vi måste agera snabbt och inte förhålla den här typen av process, för den är så pass angelägen. Det är inte så att smugglarna väntar på att Sveriges EU-nämnd ska ta ett beslut – nu är jag lite krass,

2014/15:48
11 september

elak och raljant – men det är faktiskt lite åt det hållet det kan bli. Om vi förhalar detta nu blir det ytterligare en dag och kanske ytterligare veckor eller timmar som smugglarna hänsynslöst kan utnyttja de här människorna på olika sätt.

Jag ska vara riktigt krass och säga: Hade inte EU agerat i de här frågorna kan vi bara föreställa oss hur det hade kunnat se ut då, hur många fler människor som hade avlidit och drunknat i Medelhavet under processen, sedan vi fattade beslut om fas 1.

Därmed kan jag bara vädja till kollegorna, till dem som har uttryckt oro eller osäkerhet: Följ med i processen nu! Vi tar ett stort ansvar, ja, men vi kan inte hämma den genom att säga nej.

Anf. 53 BIRGITTA OHLSSON (FP):

Visst kan man ha enskilda synpunkter. Men jag måste ändå ge mandat till att det är klokt att gå vidare i den här frågan.

Däremot kan jag tycka: Vi pratar om människovärdigt och mänskligt bemötande. Då hade det varit klädsamt om den rödgröna regeringen hade drivit frågan om att avskaffa transportörsansvaret, om man nu på allvar vill ha fler lagliga vägar. Då hade varit klädsamt att ha den kombinationen.

De syriska familjer som betalar uppemot 200 000 svenska kronor för att åka med smugglarna skulle då för en tiondel av priset kunna åka med ett flyg, om det hade funnits. Det tycker jag hade varit väldigt bra. Men den frågan tar jag upp med Morgan Johansson när han kommer hit under nästa punkt på dagordningen.

Anf. 54 ORDFÖRANDEN:

Ja, den passar bättre där.

Anf. 55 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Herr ordförande! Det brandtal mot flyktingsmuggling som utrikesministern höll instämmer jag i. Det är otroligt cyniskt och är nog ett av de grövsta brott man kan begå, att profitera på andra människor på det sättet.

Likväl tycker jag inte att man ska vara naiv och tro att detta är allenarådande för att bekämpa flyktingsmuggling. Det skulle likväl kunna vara så att det driver fram en än grövre kriminalitet och än mer hänsynslöshet.

Vad det handlar om för oss är inte att säga nej till den delen i fas 1 – att övervaka, att kartlägga och att rädda liv – för det tycker vi är bra. Vad vi har varit frågande inför är momentet att man ska borda, genomsöka och helt enkelt förstöra fartyg – vad det leder till och vilka fartyg det är. Mogherini pratar fortfarande om att förstöra och skjuta sönder fartyg. Hon har nämnt att det inte skulle vara de båtar som flyktingarna sitter i utan att det skulle vara några kommandocentraler som finns bakom. Det är mycket oklart vad det rör sig om och vad det handlar om.

Innan vi fattar beslut i Sveriges riksdag om att vi ska gå in med militär och skjuta sönder båtar vill vi veta vad det faktiskt rör sig om. Eftersom vi inte vet det kan jag inte göra något annat än att anmäla en av-

Anf. 56 ORDFÖRANDEN:

Nu får vi nog hålla ordning på detta. Det är uppdelat i olika faser. Det du talade om är mer av typen fas 3-åtgärder, om jag inte har missförstått något.

Det är väl ingen här som är naiv och inte vet hur maffian fungerar. De tjänar pengar på mesta möjliga vinst med minsta möjliga risk, oavsett om det handlar om att smuggla knark, människor, vapen eller lagliga produkter utan tull, utpressning eller andra aktiviteter. Det är vad de ägnar sig åt. Ingen här vet att de inte är cyniska och egoistiska.

Men jag tyckte inte att jag riktigt fick svar. Det är ingen tvekan om att den här fasen är helt i linje med folkrätten, precis som utrikesministern sa. Sist vi hade det uppe i nämnden betonade vi folkrätten. Men jag har fortfarande ett litet frågetecken kring detta. Jag förstår inte hur detta skulle kunna vara effektivt, eftersom smugglarna omedelbart kommer att ändra sitt modus operandi så att de inte lämnar libyskt territorialvatten.

Jag undrar: Har vi fått något slags garanti från Libyen? Nu när vi vet vilka det är, vet vilka båtar som de sitter i och vet att de är på väg tillbaka till Libyens kust, kommer Libyen att arrestera dem då, eller kommer de att strunta i det? Det skulle jag vilja veta. Då blir det ju verkligen effektivt. Men om Libyen inte tänker arrestera dem har vi inga maktmedel, och då känner jag att fas 2.2 som ett brev på posten, och där är jag lite orolig, för där har vi inte samma folkrättsliga mandat att gå in i Libyen.

För att fas 2.1 ska bli effektiv och vi verkligen ska få tag på smugglarna behövs det någon form av samarbete med libyska myndigheter. Då undrar jag: Vad säger de? Det skulle jag vilja veta.

Men rent folkrättsligt är detta okontroversiellt, och det handlar inte riktigt om det som Ulrika talar om, såvitt jag har förstått det.

Anf. 57 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Det du talar om är snarare fas 2.2, när vi pratar om libyskt vatten. Men det är samma verktyg på internationellt vatten.

Jag vill bara informera om att det i återrapporten står om fas 1 att man har arresterat smugglare även under den fasen, så det är inte verkningslöst i fas 1 utan snarare tvärtom. Jag tycker att det är bra och att man bör vässa till det. Det är ett bra verktyg. Fortsätt övervaka, fortsätt bevaka, fortsätt kartlägga och fortsätt arrestera smugglare!

Anf. 58 JENS HOLM (V):

Jag vill anmäla en avvikande mening. Vi tror inte på militära insatser när vi ser att det är mycket svårt att skilja mellan vad som är cyniska och hänsynslösa flyktingsmugglare och vad som är flyktingar som kämpar för sina liv och vill komma till våra kuster.

Anf. 59 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag känner mig lite förskräckt och tänker så här. Det har varit en mycket framgångsrik inledning av Eunavfor MED, där man faktiskt har

räddat människor och där man i nästa fas också ska rädda människor. Det hela går ut på att man ska rädda människor, och man ska också skicka en oerhört stark signal och vidta så mycket åtgärder som det över huvud taget är möjligt för att bekämpa smuggelnätverken, de kriminella, livsfarliga aktiviteter som de håller på med.

Om vi då som enda medlemsland skulle säga att vi inte vill göra det kommer vi att få mycket svårt att få gehör för allt annat som vi vill göra när det gäller migrationspolitiken. Det ska vi ha klart för oss. Vi kommer att få en helt annan position i alla de förhandlingar som ska ske.

Man ska inte förstöra båtar. Det är jätteviktigt att tala om vad man ska göra. Man ska kunna göra bordning, genomslag, beslag och avledning på internationellt vatten. Man ska inte sänka några båtar eller skjuta på några båtar. Detta sker i enlighet med tillämplig folkrätt inklusive havs- och handelskonventionen och människosmugglingsprotokollet.

Det är jättebra om EU-nämnden vet precis hur detta ska göras gentemot Libyen. Jag vet det inte. Men det är klart att alla dessa kontakter nu sker för att vi förhoppningsvis ska kunna få en politisk dialog och en politisk lösning på den kris som pågår i Libyen.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det är viktigt att skicka den signalen, för de är känsliga för det. De förstår ju att EU nu är berett att verka mot människosmuggling. Det är vad hela uppgiften handlar om, att vi måste göra flera saker samtidigt. Vi måste samtidigt jobba på det politiska spåret och för att se till att vi får en långsiktig lösning.

Före nästa steg kommer det att krävas en ändring av folkrätten. Då kommer det att krävas en säkerhetsrådsresolution eller ett avtal med Libyen. Men nu pratar vi om vad som går att uträtta på internationellt vatten.

Vi måste börja skapa ordning och reda. Vi måste avskräcka de fruktansvärda flyktingsmugglarna. Och vi måste se till att vi samtidigt räddar människor, fortsätter med den insatsen. Det har man gjort professionellt och med medkänsla på ett mycket bra sätt hittills. Den insatsen ska fortsätta.

Gör vi inte detta kommer vi att ligga väldigt illa till, så tack för stödet från er som förstår att detta är en naturlig del av nästa fas i våra insatser, för detta måste vi komma till rätta med! Detta är mycket roten till det onda, en exploatering av människor i nöd som är helt oacceptabel.

Anf. 60 ORDFÖRANDEN:

Då känner jag att vi borde vara redo att gå till beslut. Det jag har uppfattat att regeringen söker stöd för är att Sverige accepterar en övergång till fas 2.1, som inte innebär att man skjuter på fartyg eller sänker dem ute till havs, och att livräddande insatser fortsätter, att vi inte kommer att gå in på libyskt territorialvatten i denna fas och att det i sådana fall helt och hållet sker i enlighet med folkrätten. Det är vad regeringen söker stöd för.

Vänsterpartiet har anmält en avvikande mening. Hur är det med övriga partier?

Anf. 61 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Jag har anmält en avvikande mening. Då vi inte har all information på bordet i dag kan vi inte ge regeringen mandat att godkänna fas 2 i dagsläget.

2014/15:48

11 september

Anf. 62 JOHAN HEDIN (C):

Även jag tycker att det är för stor osäkerhet i detta för att ge regeringen mandat och ansluter mig till den avvikande meningen.

Anf. 63 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt, med en avvikande mening anmäld från Vänsterpartiet och en inte likalydande avvikande mening anmäld från Moderaterna och Centerpartiet med samma syfte.

Beträffande A-punkten om fas 1 finns det inga avvikande meningar. Då finns det stöd för regeringens ståndpunkt där.

Vill utrikesministern kommentera något innan vi slutar?

Anf. 64 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Nej.

§ 3 Rättsliga och inrikes frågor

Justitie- och migrationsminister Morgan Johansson

Återrapport från extra möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 20 juli 2015

Information och samråd inför extra möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 14 september 2015

Anf. 65 ORDFÖRANDEN:

Då välkomnar vi justitieministern och medarbetare.

Vi har sällsynt viktiga frågor framför oss. Det är en orolig tid. Inte trodde vi att vi under vår livstid återigen skulle få uppleva att europeiska medborgare och andra människor från hela världen får vandra på våra gator, fastna vid våra gränser och uppleva det oerhörda trauma det innebär. Vi har ett stort ansvar att försöka hitta bästa möjliga lösning för att rädda liv och ge människor hopp om en plats på jorden, oavsett var den platsen råkar vara. Det är viktigt att vi hittar bra lösningar.

Vi går rakt in på dagordningen. Jag undrar först om det finns en muntlig återrapport från den 20 juli utöver det skriftliga.

Anf. 66 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Jag kan inleda lite kort med att berätta att vi träffades inför mötet den 20 juli för att informera om upplägget. Som ni vet var huvudsyftet med det mötet att fördela 40 000 i omfördelningsmekanismen, omfördelningsansvaret, för Italien och Grekland, som vi hade kommit överens om på mötet i Europeiska rådet. Sedan var det dessutom de 20 000 som skulle vidarebosättas från flyktinglägren.

Som ni har kunnat läsa er till och sett i medierna lyckades vi med de 20 000 – dessutom något över, lite drygt 22 000. Allt skulle ske på frivillig basis. Men vi lyckades inte fullt ut med de 40 000. Det blev lite drygt 30 000. Ett skäl till det är att en del av de stora länderna underpresterade. Till exempel >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< som tog en mindre andel än vad landet skulle ha gjort enligt min uppfattning. Det är på samma sätt med >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<. De ligger under sitt beting. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< lade inte fram någonting när det gäller omfördelningsmekanismen från Italien och Grekland. Det står 0 i deras protokoll. För >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< står det 0 i båda kolumnerna i protokollet, både omfördelningen och vidarebosättningen.

Vi såg också under mötet att några länder som tidigare inte har tagit emot kvotflyktingar över huvud taget nu var beredda att göra det. De ställde upp för att ta emot människor från flyktinglägren för första gången. Det finns också detta. Det är en positiv utveckling i det avseendet.

Utgången blev i alla fall att ordförandeskapet först skulle ta en diskussion med några länder för att föra över en del från kolumnen för de

20 000, alltså vidarebosättning, till de 40 000, för att på det sättet komma upp till ungefär 35 000, som det sammanlagt skulle kunna bli. Då skulle det fattas 5 000. Resterande 5 000 skulle vi lösa under hösten. Så blev resultatet av mötet den 20 juli. Som ni vet har mycket hänt sedan dess.

2014/15:48
11 september

Anf. 67 ORDFÖRANDEN:

Det finns inga frågor på återrapporten.

Vi går vidare till dagordningspunkt 3, Nuvarande migrationsströmmar.

Anf. 68 Justitie- och migrationsminister MORGAN

JOHANSSON (S):

Lägesrapporten när det gäller migrationsflödet är en informationspunkt. Man har inte meddelat dagordningspunktens innehåll.

Både chefen för UNHCR, António Guterres, och chefen för IOM, Bill Swing, kommer att delta på mötet. Jag antar att på den punkten kommer de att få möjlighet att tala om hur situationen ser ut, till exempel det vi nu ser i Grekland, som är akut på många sätt. Det är bra att båda dessa personer är med på mötet. Jag antar att det blir en huvudpunkt.

Anf. 69 ORDFÖRANDEN:

Förvirringen uppstod vid rubrikerna. Även om punkten är densamma har rubrikerna ändrats. I den gamla versionen är rubriken "Nuvarande migrationsströmmar". Om ni har utskick 3 framför er, den senaste reviderade dagordningen, är rubriken "Lägesrapport när det gäller migrationsflöden". I utskick 3 finns den ändrade rubriken. Ni behöver inte oroa er eftersom det är samma text som ligger bakom.

Ingen vill yttra sig i denna fråga. Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, som i den senaste versionen av dokumentet är "Europeiska unionens insatser och framtida programplanering".

Anf. 70 Justitie- och migrationsminister MORGAN

JOHANSSON (S):

Det är huvudpunkten. Där har ordförandeskapet för avsikt att först ge en lägesrapport vid mötet. António Guterres och Bill Swing från UNHCR respektive IOM kommer också att ge sina lägesbeskrivningar.

Inför detta rådsmöte har ordföranden cirkulerat ett ganska omfattande dokument, som utgör en inventering av läget och vad som är på gång på ett antal områden på både kort och medellång sikt.

Dokumentet omfattar flera områden. Det är till exempel asylfrågor, gränskontroll, återvändande, internationellt samarbete, människosmuggling, fri rörlighet, lagliga vägar och ett stort antal andra frågor.

Medlemsstaterna har blivit ombedda att prioritera bland dessa områden när de gör sina inlägg. Alla frågor som tas upp i det dokumentet är inte RIF-relaterade. Vi kommer därför att få anledning att återkomma senare.

Vi har fått besked om att ordförandeskapets mål är att det ska antas rådsslutsatser på rådsmötet på måndag. De slutsatserna ska avse åt-

minstone vissa av de frågor som berörs i det dokument som har cirkulerats inför mötet. Vi kommer att få ett utkast till rådsslutsatserna under helgen. Och det kommer med stor sannolikhet att bli ett extra Corepermöte på söndag. Det är ett Corepermöte i dag och ett extra på söndag.

Ni har sett att i onsdags presenterade kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker ett migrationspaket som innehåller ett antal förslag till åtgärder för att hantera migrationssituationen i EU.

Paketet omfattar följande åtgärder: Förslag till inrättandet av en permanent omfördelningsmekanism. Ett nytt förslag till en tillfällig omfördelningsmekanism som omfattar Grekland, Italien och Ungern, av de totalt 120 000 personer i behov av skydd utöver de 40 000 som vi redan är överens om från i somras – sammanlagt 160 000. Ett förslag till en EU-gemensam lista om säkra ursprungsländer. En handlingsplan om återvändande. Ett förslag till utökad finansiering för att hantera grundorsakerna till ofrivillig migration. Slutligen EU:s roll i de yttre förbindelserna när det gäller att hantera flyktingsituationen.

Vi har under dagen fått reda på att ordförandeskapet vill träffa vad man kallar en politisk överenskommelse på måndag om det nya förslaget till en tillfällig omfördelningsmekanism som då omfattar Grekland, Ungern och Italien.

Regeringens hållning är, som vi vill ha stöd för av riksdagen, att vi överlag välkomnar att kommissionen intensifierar arbetet med en hållbar migrationspolitik inom EU. Vi vill framhålla följande prioriteringar i fem punkter, som vi vill ha riksdagens stöd för.

Anf. 71 ORDFÖRANDEN:

Ursäkta! Bara så att alla nu har rätt version – den version av svensk ståndpunkt som ni ska ha framför er är alltså den med ett litet streck i kanten. Den ligger på bordet.

Anf. 72 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Det innebär för det första att EU bör inrätta en permanent och tvingande omfördelningsmekanism som kan triggas i vissa krislägen.

Det innebär för det andra förslaget om den tillfälliga omfördelningsmekanismen, alltså den som vi redan nu går igång med, och att vi skyndsamt kan nå resultat när det gäller den frågan. Det gäller både de utestående platserna från i somras, alltså de 5 000, och det nyligen presenterade förslaget i migrationspaketet, det vill säga de tillkommande 120 000 platserna. Arbetet med operativt stöd till medlemsstater utsatta för exceptionella påfrestningar, så kallade hot spots, ska ske så rättssäkert och skyndsamt som möjligt.

För det tredje gäller det förslaget om säkra länder. Vi anser att EU skyndsamt bör enas om ett system med säkra länder. En gemensam lista över säkra ursprungsländer bör omfatta länderna på västra Balkan, men inte Turkiet. Ett system med säkra länder ersätter förstås inte en rättssäker individuell prövning, och det är viktigt för oss att markera. Det finns en majoritet i rådet för säkra länder. Det är viktigt för Sverige att kunna

påverka dess utformning för att öka rättssäkerheten och respektera asylrätt.

För det fjärde har vi ett förslag om effektivt och humant återvändande. Vi anser att de tre förslag som jag har berört, det vill säga permanent och tillfällig omfördelningsmekanism och säkra ursprungsländer, bidrar till solidaritet. De bidrar till ett delat ansvar och till en mer enhetlig hantering. EU:s ansvar att bereda skydd åt personer som har behov av skydd ökas därmed.

Samtidigt är det viktigt att ha ordning och reda också i asylpolitiken. Det innebär att den som har fått asyl får stanna, men den som inte har fått asyl får inte stanna. Då måste det finnas ett effektivt och humant återvändandesystem som bidrar till att bygga förtroende och långsiktigt stöd för det gemensamma europeiska asylsystemet. Därför bör EU skyndsamt enas om ett nytt återvändandeprogram.

För det femte gäller det ett förslag om fler lagliga vägar till EU. Vi menar att samtliga medlemsstater ska bidra solidariskt och vidarebosätta flyktingar i samarbete med UNHCR. Vi menar att det är nödvändigt att kommissionen utreder och presenterar alternativ för fler lagliga vägar för att söka asyl inom EU. En sådan ordning som vi har pekat på tidigare är att utreda frågan om humanitära visum. Det blir i så fall en EU-ordning eftersom det är svårt för ett enskilt land att hantera detta.

Vi kommer att fortsätta för svensk räkning att arbeta för detta. Kontakter har också tagits med UNHCR och kommissionen om olika möjliga vägar framåt.

Jag kan säga att jag alldeles nyss här på Mynttorget innan jag gick in tog emot 130 000 namn som hade samlats in av Rädda Barnen med stöd för en solidarisk och human flyktingpolitik och med krav på att man fortsätter att driva på för fler lagliga vägar in till EU. Det är fantastiskt glädjande att ha detta stöd i ryggen och att vi nu ser hur krafter mobiliseras över hela Sverige i detta avseende.

Detta är de fem punkter som jag begär mandat av riksdagen att driva. Samtidigt vet ni att det pågår en febril aktivitet mellan länderna just nu. Detta är rörlig materia; det händer saker varenda dag.

Jag hade i onsdags kväll ett samtal med min tyske kollega, inrikesminister Thomas de Maizière. Bland annat var det en uppföljning på det möte som Stefan Löfven hade med Angela Merkel i tisdags. Syftet med det samtal vi hade i onsdags var just att skapa en gemensam strategi för hur vi tillsammans, Sverige och Tyskland, kan fortsätta att flytta fram positionerna, inte minst i frågan när det gäller en omfördelningsmekanism för att få stöd för det i EU. Tyskland träffar Visegradländerna i dag. Från svensk sida har vi också kontakt med ett antal länder för att försöka skaffa ett sådant stöd.

Jag vill som sagt ha ett mandat för dessa fem punkter av riksdagen. Jag står också till förfogande om det skulle behövas ett extra telefonmöte på måndag. Som jag sa inledningsvis kommer vi att få förslag till rådslutsatser under helgen. Det är ett extra Corepermöte på söndag. Jag föreslår att vi, när vi ser hur det ser ut, har kontakt med ordföranden för att göra en bedömning av om det möjligen behövs någon ytterligare kon-

2014/15:48
11 september

takt på måndag morgon. Det är i så fall möjligt för mig innan jag far ned till Bryssel.

Anf. 73 ORDFÖRANDEN:

Det låter som en rimlig idé. Då ber jag alla att höra av sig före måndag morgon om det är någon som känner att det finns någon fråga i ståndpunkten som inte ryms inom det mandat vi har gett regeringen eller om det är någon ny, oväntad vändning. Då måste vi ha en ny diskussion med ministern.

Ni får höra av er om det är något särskilt som ni finner att det finns skäl att ta upp – om det inte är helt uppenbart att vi måste ha ett möte. Hör av er till mig så fort det går så att vi kan se till att det blir ett samråd på måndag morgon.

Vi har EU-parlamentets talman här precis då, men han kommer nog att förstå varför vi behöver avvika från frukostmötet.

Anf. 74 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Det gäller först och främst en formfråga. Jag skulle förespråka att vi bestämmer att vi har ett möte, för det finns frågor i kommissionens paket som inte finns med i regeringens ståndpunkt inför mötet i dag. Om de finns med i rådsslutsatserna vill jag att vi har ett nytt möte, helt enkelt.

Anf. 75 ORDFÖRANDEN:

Det kanske är det enklaste sättet att hantera detta. Om det är helt onödigt kommer vi överens om att det inte behövs. Men vi planerar in ett telefonmöte på måndag morgon. Vi kommer då dessutom att få möjlighet att godkänna rådsslutsatserna. Är kl. 9 en tid som skulle fungera?

Anf. 76 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Kl. 9.00–9.30 har jag möjlighet.

Anf. 77 ORDFÖRANDEN:

Eftersom det är ett telefonmöte kanske det till och med är bättre med kl. 8.30, om det fungerar. Då är vi överens om det – kl. 8.30 på måndag morgon. Då hinner vi dessutom träffa Schulz – det låter jättebra.

Regeringen kan ändå behöva ett mandat, och därför inleder jag nu diskussionen. Ulrika hade också begärt ordet i själva sakfrågan.

Anf. 78 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Först och främst: Tack, migrationsministern, för den redogörelse som vi har fått! Som jag nämnde finns det några saker i kommissionens paket som presenterades i onsdags som inte finns med i regeringens ståndpunkt. Vi fick en uppdaterad version av det i går, och jag tackar för att det uppdaterades.

Men jag hade gärna sett att man i regeringens ståndpunkt inför dagens möte hade beaktat kommissionens förslag och att man hade beaktat det tiopunktsprogram som statsministern presenterade i måndags. Det

hade varit klädsamt om det hade varit lite mer utförliga ståndpunkter så att vi hade kunnat ta ställning till sakförslagen.

Det finns några förslag i kommissionens paket som det inte ges svar på. Jag kommer att ställa några frågor om dem nu. Vi har tidigare från Moderaterna drivit på för att fler länder ska vara med och ställa upp. Fler länder ska ta sitt ansvar. Vi vill ha en fördelningsmekanism i unionen som är så bindande som möjligt. Vi vill helst att den ska vara obligatorisk för att fler länder ska ställa upp. Vi har haft synpunkter på den fördelningsnyckel som i sig inte beaktar det ansvar man har tagit sedan tidigare i tillräckligt stor utsträckning.

Jag kommer inte att anmäla någon avvikande mening på detta, för jag tror att det har nått fram att vi har synpunkter på det här. Om fördelningsnyckeln antas inför det tillfälliga systemet och att den blir praxis inför det permanenta systemet är risken att det fortsättningsvis kommer att vara Sverige och Tyskland som tar det största ansvaret. Vi tycker att det nu är fler länder som måste ta ett ansvar för den akuta situationen inför framtiden.

Detta är en fråga: Hur avser regeringen att driva fördelningsnyckeln så att man tillmäter den större betydelse? Det är svaret på att fler länder tar ett ansvar.

Jag har också frågor om solidaritetsklausulen, det vill säga att man ska kunna köpa sig ur ett ansvarstagande. Det är lite tveksamt, om jag ska vara helt ärlig. Jag hade gärna sett regeringens syn på detta – om det är okej att man kan köpa sig ifrån ett ansvarstagande.

Sedan har vi den strukturerade solidaritetsmekanism som man ska införa. Där ska man titta på framtida nödsituationer utifrån olika kriterier, bland annat hur många asylsökande man har tagit emot den senaste tiden och så vidare. Jag tror att Tyskland är väldigt nära att kvalificera sig för en sådan krisituation. Jag skulle vilja höra lite om förhållanden kring detta. Hur är det egentligen avsett? Och hur tänker man sig att arbeta med en sådan fördelningsmekanism eller ett sådant system?

Sedan har vi det här med säkra ursprungsländer. Jag hör nu regeringen säga att det är bra med säkra länder, men inte Turkiet. Jag är inte helt säker på att jag delar den uppfattningen. Jag vill att Turkiet ska bli medlem i unionen, och jag skulle se det som ett säkert land. Med detta sagt betyder det inte att enskilda personer kommer att få en individuell prövning om de kommer ifrån de här länderna. Enskilda personer från ett säkert land kan likväl kvalificera sig för asyl.

Sedan har vi frågan om fler legala vägar in i unionen. Det är bra att regeringen säger att man avser att lyfta fram för fler kvotflyktingar. Vi har tidigare sagt att om alla länder inom unionen tog samma ansvar som Sverige skulle det betyda att 100 000 kvotflyktingar skulle fördelas över unionen. Det är bra om man gör det.

Den andra vägen, som vi har lyft upp tidigare, har varit arbetskraftsinvandring. Det vill vi att regeringen fortsätter att driva. Om regeringen inte avser att göra det anmäler vi en avvikande mening i den delen. Vi tycker att det är viktigt att fler länder inom unionen öppnar för en arbetskraftsinvandring enligt den svenska modellen.

2014/15:48
11 september

Om jag får lite svar på dessa frågor kan jag säkert återkomma utifrån de svar jag får.

Anf. 79 BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Jag instämmer med justitieministern: Det är glädjande att det ändå är så pass många bra och konkreta synpunkter och förslag som har kommit fram här. Men när det gäller den sista punkten, om lagliga vägar, tycker jag att det är skralt, tunt och vagt från regeringens sida. Det står att en väg som nämns är humanitära viseringar. Men om jag inte hörde fel i går avvisade statsministern det ganska tydligt. Jag undrar hur pass helhjärtat det är med här över huvud taget.

Det andra är frågan om avskaffat transportörsansvar, som är en av de mest konkreta politiska förslag man kan lägga fram om man nu vill öppna lagliga vägar. Det bekymrar mig att regeringen motsätter sig detta förslag så kraftigt. Om det inte blir en förändringar här nu kommer jag att anmäla en avvikande mening för att man ska driva just avskaffandet av transportörsansvaret.

Jag skulle vilja ha mer konkretion. Jag förstår att vägen är svår och snårig, men man bör i all alla fall gå in med en ambitiös agenda från början. Sedan får man se vad som kan lyckas.

Anf. 80 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Ordförande! Tack, migrationsministern, för föredragningen! Jag har några frågor. Jag har också, tror jag, behov av att upprepa en tidigare avvikande mening om humanitära visum.

Jag inleder med det tiopunktsprogram som Stefan Löfven var och diskuterade med Angela Merkel. I stora delar är det egentligen gammal materia som vi har hanterat i EU-nämnden. Men om jag inte minns fel tog han också upp en punkt om 100 000 kvotflyktingar. Jag vet inte om det är förankrat i EU-nämnden. Jag kan i alla fall inte minnas att han har varit här och förankrat den siffran, och det förvånade mig att han kunde driva detta gentemot den tyska kanslern.

När det gäller det som står i svensk ståndpunkt om ett samlat europeiskt ansvar för migrationssituationen har vi lite olika regelverk, om vi tittar på till exempel Danmark och Sverige, för uppehållstillstånd. Hur långt tänker sig migrationsministern att man ska gå i diskussionen om vårt mottagande och våra krav, till exempel i frågan om uppehållstillstånd?

Sedan undrar jag om det över huvud taget är praktiskt möjligt att fördela flyktingar som kommer utan att ha ett krav på humanitära visum, alltså att man redan innan de kommer har gjort fördelningen. Jag tror att vi skulle få mycket större ordning och reda genom att använda humanitära viseringar via olika EU-kontor utanför Europa där den här möjligheten till en mer ordnad övergång till EU-länder finns. Då får man redan då information och kunskap om vad det är som gäller och hur arbetsmarknadssituationen och så vidare ser ut i det land dit man kommer.

Nu tar sig flyktingarna dit de vill, och frågan är om vi kan stoppa det. Många vill till exempel till Sverige. Det är möjligt att man har vänner

och släktingar här, och det gör naturligtvis att man vill söka sig hit. Vi har ju också EBO-lagen i Sverige. Hur ser ministern på möjligheten att göra den här fördelningen som man nu håller på att fatta beslut om?

När det gäller legala vägar in instämmer jag med Birgitta Ohlsson. En väg som nämns är humanitära viseringar, står det i den svenska ståndpunkten. Det står alltså inte att Sverige driver frågan om humanitära viseringar. Det var tydligt i går att Löfven i SVT:s Aktuellt var emot humanitära visum, vilket jag tycker är tråkigt, och även utrikesministern har i kammaren avvisat förslaget. Jag tycker att det blir lite dubbla signaler här. Ena stunden säger vissa att man driver den frågan – jag tror att även Morgan Johansson har uttalat det – men i nästa stund avvisar andra ministrar det här som en möjlighet. Det blir väldigt otydligt.

Jag tror att det finns många frågetecken fortfarande. Innan man fixerar hur många vi ska ta emot och hur fördelningsmekanismen ska se ut måste vi, tycker jag, få en diskussion om hur asylsystemet ska se ut. Ska vi ha mer gemensamma regler, och kan vi hitta ett annat sätt också, alltså att människor redan innan de kommer till Europa kan ordna så att de kan ta sig hit på legala vägar och inte ge understöd till kriminella ligor? Jag tror att det finns många olika möjligheter att ordna det här på ett mycket bättre sätt än vad vi gör i dag.

Jag aviserar alltså en avvikande mening när det gäller humanitära visum.

Anf. 81 JENS HOLM (V):

Jag tycker att det är bra att regeringen driver på för att fler EU-länder ska ta ett större ansvar. Annars har vi i Vänsterpartiet tidigare uttryckt kritik mot så kallade säkra ursprungsländer, och jag tycker att det är lite symtomatiskt att Sverige säger att det här kan vi acceptera men det ska inte gälla Turkiet. Det pekar bara på hela problematiken, nämligen att det öppnar för en mindre rättssäker hantering. Vi tror att det finns andra sätt att i stället snabbt pröva människors asylstatus och inte genom att man avfärdar en stor grupp människor där vissa har fullt legala skäl.

Lagliga vägar har nämnts, och jag behöver inte upprepa alla argument för att vi ska driva den frågan. Jag tycker att det är bra att regeringen öppnar för humanitära visum. Vi har pratat om det flera gånger, till exempel i det här sammanhanget. Utredningen som Sverige skulle verka för, hur blir det med den egentligen? Jag tycker precis som Désirée Pethrus att det borde stå i den svenska positionen att Sverige driver frågan om humanitära visum.

Jag instämmer fullt ut med Birgitta Ohlsson om transportörsansvaret. Det har vi i Vänsterpartiet länge velat ha bort. Jag instämmer också i att Sverige kan göra som Tyskland och inte följa Dublinförordningen. Det är ändå människors väl och ve som ska vara det viktigaste.

Sedan skulle jag vilja ta upp Ungerns agerande, som jag också tog upp med utrikesministern. Jag vill påminna migrationsministern om att Ungern har passerat alla gränser och bryter mot mänskliga rättigheter när man säger att människor inte är välkomna till deras land. Det går att suspendera Ungern från beslutsfattandet i ministerrådet genom ett beslut på basis av artikel 7 i fördraget. Det tycker jag är någonting som Sverige

borde lyfta fram som en tydlig markering mot Ungern. Jag är rädd för att Ungerns beteende annars kan sprida sig till andra länder, så att de säger att om Ungern sätter upp taggtråd och säger nej till muslimer gör vi också det. Därför måste man sätta stopp för det i tid.

Jag anmäler en avvikande mening baserat på det jag har sagt nu, men jag vill höra vad ministern svarar.

Anf. 82 JOHAN HEDIN (C):

Det finns mycket i det här som är bra. Det är välkommet att man pratar om fler lagliga vägar in i Europa. Det är oerhört viktigt. Det som har tagits upp tidigare om arbetskraftsinvandring är en del men också det här med humanitära visum. Det kanske även finns andra metoder att skapa lagliga vägar in. Allting som vi pratade om på den förra punkten med justitieministerns kollega utrikesministern handlar just om bristen på lagliga vägar som skapar oerhört stora problem. Det är alltså mycket bra att det här diskuteras.

Transportörsansvaret bör åtminstone ses över. Det kan även finnas anledning att fundera över hur väl Dublinförordningen fungerar i dagens läge. I övrigt välkomnar jag många av de initiativ som tas i det här dokumentet.

Anf. 83 ORDFÖRANDEN:

Jag ger ordet till mig själv. Jag ser ett ganska stort egenvärde i att det finns en så pass bred enighet om i vilken riktning Sverige ska driva på när justitieministern åker ned till RIF-rådet. Jag hoppas, även om många här uttrycker en avvikande mening i en särskild enskild fråga, att vi ändå har ett stort stöd att visa att det här är i den riktning som Sverige vill driva på. Vi är många partier här, inte alla men många, som vill ha lagliga vägar in, och det budskapet är ändå tydligt. Vi nämner ett exempel i det här fallet, och huvudbudskapet måste vara att Sverige ska kämpa för det här. Det här är ett exempel, och det finns många andra.

Transportörsansvaret har många lyft fram här, och även om vi i hel och total politisk enighet från Sveriges sida skulle säga att vi vill ändra det här är det bara kommissionen som kan lägga fram ett förslag. Och även om kommissionen i enhällighet och så fort som möjligt lägger fram ett förslag tar det många månader för det att bearbetas, och sedan tar det minst ett och ett halvt eller snarare tre år innan det blir någon förändring på plats.

Finns det någonting i lagstiftningen som på lite kortare sikt skulle kunna begränsa skadestånd eller på andra sätt flygbolagens risker och kostnader kopplade till transportörsansvaret? Finns det någon paragraf eller någon enskild sak som på kortare sikt än tre år skulle kunna ha något slags effekt?

Annars tycker jag också, precis som flera andra har nämnt, att konceptet säkra länder kan kännas otryggt. Det är väl bra att vi begränsar det till så få som möjligt och plockar bort Turkiet. Varför är ni kritiska till det? Det har jag svårt att förstå. Dessutom är det som Ulrika sa, att bara för att konceptet finns kan vi aldrig tumma på principen om individuell

prövning. Den finns där. Det är folkrättsligt garanterat att den principen alltid gäller.

Jag hoppas att regeringen får stöd för den ståndpunkt som är föreslagen.

2014/15:48
11 september

Anf. 84 MIKAEL JANSSON (SD):

Vi har en avvikande mening som jag ska läsa upp.

Inledningsvis kan konstateras att ett jämnare tryck inom EU kan uppnås genom rätt signalpolitik. Liksom hos de andra medlemsstaterna borde tillfälliga uppehållstillstånd vara normen. Situationen liknar för tillfället mest pick and choose för de asylsökande. Med möjligt undantag för Grekland vars statsapparat mer eller mindre har brakat ihop måste Dublinförordningen tillämpas strikt. Om man söker skydd ska man söka skydd i det första land som kan ge skydd, och, kan man även förvänta sig när det gäller EU, kan hantera en asylansökan. Nu är det fri lejd när det gäller att ta sig in i och ut ur Schengenområdet från Grekland till Balkanländerna och sedan tillbaka in i Schengen för att slutligen ta sig till det land som man har hört bäst reklam om. Italien som är ett G8-land borde, om man bisarrt nog utgår från Sveriges mottagningssiffror som basindex, kunna ta emot 600 000–700 000 flyktingar per år.

Om man gör det så enkelt för sig att man utgår från kvällspressens kartor kan man konstatera att det i Italien finns möjlighet att söka skydd. Det är samma med Ungern, Österrike, Frankrike och Danmark. Det fanns en artikelrubrik om lyxflyktingar i någon tidning nyligen. Även om ordvalet är olyckligt kan man konstatera att vart personer söker sig inom EU inte verkar styras av skyddsbehovet i sig utan av var man har bäst ekonomiska utsikter. Det var väl inte direkt det som var tanken med FN:s flyktingkonvention, kan man tro.

Det är alldeles uppenbart att vi måste strama upp mottagningen, förbättra registreringen, öka återvändandet, förstärka det yttre gränsskyddet och upprätta inre gränskontroller. Därutöver finns det fortfarande länder i de mest utsatta regionerna som kan få stöd att hjälpa, kanske inte i det direkta närområdet men i vart fall regionalt. Framför allt i Sahel finns det fortfarande utvecklingspotential.

Sedan kan man tycka att det är dags att börja diskutera vad mer man kan göra för att förbättra säkerhetssituationen i gränsområdena i Syrien, Irak och Libyen. Tvingande kvoter och humanitära visum säger vi direkt nej till. Det anser vi inte ens ska diskuteras.

Anf. 85 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Inledningsvis vill jag säga att vi ska komma ihåg att vi i dagarna befinner oss i en av de mest turbulenta situationer som vi har haft. Vi har en jättestor flyktingkris. Det är 12 miljoner människor som är på flykt från Syrien. 8 miljoner är kvar i landet, och 4 miljoner är på väg ut. Det är miljontals människor som befinner sig i flyktinglägren i Turkiet, Libanon och Jordanien och som försöker fly för sina liv och försöker ta sig vidare. Syrien är sönderslaget i stora delar. Delar av deras städer är totalt sönderbombade. Människor går under både på vägen därifrån och i Syrien,

och de flyr för sina liv både i förhållande till Bashar al-Asads bombningar av den egna befolkningen och Isis, al-Nusrafronten och alla andra sammanlagt kanske mellan 300 och 400 stridande grupper i Syrien. Att i detta perspektiv börja prata om lyxflyktingar är fullständigt stötande, tycker jag.

Det är det här som utgör bakgrunden, och det ska vi ha klart för oss. Sverige tar ett stort ansvar. Just i dagarna ligger vi på ungefär 3 000–3 500 människor som kommer till Sverige varje vecka, vilket gör att vi talar om en all time high för oss. Inte ens om vi går tillbaka till 1992 när Balkankriget var som värst hittar vi samma typ av flyktingströmmar. Jag är stolt och glad över att vi klarar av att ge människor tak över huvudet och mat för dagen från första stund. Det ska Sverige fortsätta med. Då måste man också förstå, tycker jag, att när man befinner sig i en sådan här situation måste man diskutera både vad som ska göras på kort sikt – det handlar om att rädda liv – men också på lite längre sikt, det vill säga hur ett system ska se ut. I den bästa av världar hade vi haft ett perfekt fungerande system på alla sätt, men det har vi ju inte. För att klara den här exceptionella situationen som vi är i nu måste man ibland ha en del exceptionella lösningar.

Jag börjar med Ulrika Karlssons frågor och invändningar, och jag ska säga att allt i kommissionens paket inte är uppe för beslut på måndag, utan det här är någonting som kommer att komma med jämna mellanrum under hösten. Det som kan komma upp skarpt är den tillfälliga omfördelningsmekanismen, alltså de 160 000, om det finns med redan på måndagen. Det hoppas jag att det ska göra. Vi får se vad som kommer på söndag. Det är därför som vi också begär ett ganska brett mandat som vi hänger upp på de här fem punkterna som jag tycker är våra huvudinriktningar.

När det gäller frågan om att köpa sig ur, så tycker jag inte alls om det. I den bästa av världar hade den möjligheten inte funnits. Nu ska man säga att det finns två saker i förslaget som man ska ta hänsyn till när det gäller omfördelningsmekanismerna och att kunna betala i stället för att ta emot. Det ena är att detta endast gäller i ett år. Det är ett års respit som det handlar om. Det andra är att det är kommissionen som ska pröva om man ska ha den här rätten att få betala sig ur eller inte.

Från svensk sida hade vi naturligtvis helst inte velat se detta. Men vi ser också hur situationen i Europa ser ut, och jag tror att detta handlar om att försöka få ett stöd för en omfördelningsmekanism över huvud taget. Så där är det ibland i förhandlingar, som vi vet. Ibland måste man bjuda på en del sådana saker för att kunna få ett brett stöd.

Ulrika Karlsson talade om att vi kanske är på väg in i en nödsituation och krissituation i Tyskland. Det tror jag dock inte att det är fråga om. Tyskland ligger nu på siffror där man snart är i kapp Sverige i antalet asylsökande per capita. Om det kommer 800 000 till Tyskland är det ungefär 1 procent av deras befolkning, och det motsvarar ungefär 90 000 eller 100 000 till Sverige.

De hanterar den situationen. Jag får inga signaler från Tyskland annat än att de klarar det, bland annat mot bakgrund av att de har möjlighet att anvisa direkt ut till bundesländerna. Ni vet, de har en tvingande mekan-

ism i förhållande till sina bundesländer och sina kommuner, en mekanism som vi inte har i Sverige än men som vi hoppas att vi ska få, och det ger en möjlighet att anvisa direkt. Det kommer att underlätta att ha en sådan ordning på plats.

Så var det Turkietfrågan. I frågan om säkra länder ska jag säga att UNHCR, och detta är också svar på några av Jens Holms frågor, stöder upplägget med säkra länder. De är för en sådan ordning, men UNHCR är mycket kritiskt till att Turkiet ska finnas med på den listan.

Detta gör att om Turkiet finns med så skulle EU få hela FN-systemet emot sig, och jag tror att det också skulle bli en stor diskussion i Europaparlamentet. Det skulle dessutom riskera att förlänga hela implementeringen av säkra-länder-frågan, och det skulle bli svårt att reda ut. Jag står därför fast vid hållningen att vår linje ska vara att Turkiet inte ska vara med.

Dessutom får jag nog säga att jag tycker att det rent politiskt går i fel riktning i Turkiet just nu. Jag ska inte utveckla det vidare, men ni ser ju också diskussionerna som sker där. Jag tror att det vore en felaktig signal att skicka.

Birgitta Ohlsson berör hela frågeställningen om lagliga vägar och humanitära viseringar. Så här är det: Vi är det enda EU-landet som över huvud taget har tagit upp frågan om humanitära visum. Vi gjorde det redan från första början. Om vi ställer frågan om vi har någon möjlighet att lösa detta på kort sikt skulle jag säga att nej, det är nog svårt. Men i EU-kommissionens plan för början av 2016 finns det att man ska återkomma till frågan om lagliga vägar i ett särskilt paket, och där kommer vi att jobba för att man utvecklar de möjligheter som finns.

Det finns ett antal olika spår i detta. Det ena är humanitära viseringar. Det vet ni ju att inget enskilt land kan införa. Återigen, om vi har 1 miljon syriska flyktingar i Libanon och vi skulle säga att nu öppnar vi för att söka i Beirut på vår beskickning, generalkonsulatet som vi har där, då kommer vi att få hundratusentals som söker precis där.

Det är inte möjligt. Det skulle kunna gå om alla EU-länder har en ordning, men än så länge är vi det enda landet som driver det, och vi hoppas att fler ska kunna gå på.

Är det möjligt att flytta fram positionerna? För ett år sedan lyftes frågan om Europa skulle ha ett eget vidarebosättningsprojekt, det vill säga helt enkelt hämta flyktingar från flyktinglägren och fördela ut dem i EU-länderna. Detta så kallade Save Lives-projekt lyftes upp av Österrike. Från början sa de att vi kanske skulle prova med ett projekt med 3 000 eller 5 000. Vi hade samtal om detta dels med Österrike, dels med Tyskland, och vi började driva det från svensk och tysk sida.

Så småningom fick vi det som blev 20 000 i vidarebosättning nu i våras, så det som var tanken – ett litet projekt – blev i alla fall 20 000. Vad jag skulle vilja är att vi kan gå vidare med det, och det är det som statsministern har talat om: att i så fall bygga ut detta ytterligare upp till 100 000 kvotflyktingar, vilket naturligtvis kommer att innebära att vi även från svensk sida kommer att höja vår kvot. Jag tror att vi är många som är överens om att man bör göra detta.

När det gäller transportörsansvaret bedömer jag att det inte är en framkomlig väg. När vi har svårt att driva och få stöd för att alla ska ta emot kvotflyktingar, när vi har svårt att få stöd för humanitära visum eller en ordning där man söker, då kommer frågan om transportörsansvaret att vara ännu svårare att nå framgång i. Nu tycker jag i stället att man ska koncentrera sig på det som vi kan uppnå, där vi verkligen kan nå resultat när det gäller lagliga vägar.

Sedan finns det ju en möjlighet som ordföranden far efter i sin fråga, det vill säga frågan om hur pass strikt transportörsansvaret är. Vill Ola Henriksson utveckla detta?

Anf. 86 Planeringschef OLA HENRIKSSON:

Kortfattat kan man säga att transportören kan befrias från sin ersättningsskyldighet om han hade skälig anledning att anta att utlänningsen hade rätt att resa in i Sverige. I förarbetena till den här bestämmelsen, som bygger på ett direktiv från 2001 som är en integrerad del av Schengensystemet och också en konvention, ICAO-konvention som ligger tidigare tillbaka i tiden, finns grunderna för detta i svensk rätt.

I förarbetena sägs det att av bestämmelsen framgår att ersättningsskyldigheten kan falla bort om transportören har haft goda grunder att anta att utlänningsen hade rätt till uppehållstillstånd. Det kan till exempel vara så att personen saknar resehandlingar, men transportören är av uppfattningen att personen har skyddsbehov. Ersättningsskyldigheten gäller bara om personen avvisas eller utvisas. Om personen beviljas uppehållstillstånd föreligger alltså inte någon ersättningsskyldighet.

Det är den undantagsbestämmelse som finns.

Anf. 87 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Om jag får fortsätta med frågorna från Birgitta Ohlsson och Désirée Pethrus så har jag berört humanitära visum och de 100 000 som det ställdes frågor kring.

Sedan uppfattade jag en fråga om tillfälliga uppehållstillstånd, hur vi skulle se det i förhållande till andra länder och hur våra regelverk ska se ut.

Jag är emot att gå över till en ordning med tillfälliga uppehållstillstånd i det här läget. Vi har gett permanenta uppehållstillstånd till syrier som flyr mot bakgrund av att Migrationsverket sedan ett par år tillbaka har bedömt att detta kommer att vara en långvarig konflikt, vilket man ju får säga var en korrekt bedömning när man tog det beslutet.

Det finns åtminstone tre starka argument för tillfälliga uppehållstillstånd. Det ena är förstås integrationsfrågan, det vill säga att skapa en trygghet kring att nu är man i ett nytt land och det här är någonting som man ska vara med och bygga upp tillsammans med andra.

Det andra är att om vi skulle införa tillfälliga uppehållstillstånd som kanske ska omprövas med jämna mellanrum, alltså vartannat eller vart tredje år, tänk då på att från 2011 fram till 2015 kommer vi att ha gett skydd åt 100 000 syrisk flyktingar. Det är 1 procent av vår befolkning, så det är en jättestor insats som vi gör. Om de hade haft tillfälliga

uppehållstillstånd som ska omprövas kanske vartannat eller vart tredje år, då talar vi om 20 000–25 000 omprövningar varje år som ska läggas ovanpå Migrationsverkets ärendehantering där de kanske fattar beslut i ett 40 000–50 000 antal ärenden per år.

Dessutom, om jag förstår en del av partiernas positioner rätt, ska man hämta in arbetsintyg som visar huruvida man har en fast förankring på arbetsmarknaden eller inte. Detta i sin tur tror jag kan öppna upp för ganska stora fusk och handel med arbetsintyg och dessutom en rätt stor press på dem som jobbar. Till slut kan de hamna i en situation där det finns risk för att de får betala för att jobba, helt enkelt därför att de blir så beroende av att ha en fast förankring på arbetsmarknaden för att inte visas ut ur landet. Ni förstår vilken situation jag menar att man hamnar i då.

Därför finns det, skulle jag vilja säga, ganska starka argument emot att gå över till tillfälliga uppehållstillstånd.

Désirée Pethrus frågar om det är praktiskt möjligt att göra de här omfördelningarna. Ja, det menar vi att det är. Man kommer helt enkelt att ge de sammanlagt 160 000 möjlighet att söka asyl i de länder som man anvisar till, och då är det det landet som gör en bedömning av om man ska lov att få asyl eller inte. Det är naturligtvis en stor uppgift att genomföra, men jag tror att den är nödvändig för att vi ska kunna avlasta Grekland, Italien och Ungern.

Jens Holm frågar bland annat om Dublinförordningen. Jag tror att han för efter om man kan göra undantag för den och hur man ska göra.

Så här har jag svarat på den frågan: Dublinförordningen gäller som svensk lag i Sverige. Jag har ibland fått frågan om inte regeringen kan säga att nu gör vi undantag från Dublinförordningen. Men då skulle jag göra mig skyldig till åtminstone två grundlagsbrott. För det första kan inte en regering gå ut och säga att nu plötsligt är det en lag som inte längre ska gälla. Det är i sig grundlagsstridigt. För det andra gäller detta urtypen av just myndighetsutövning över enskild, någonting som rege- ringsformen ju förbjuder oss att ingripa i, för då blir det som vi vet minis- terstyre.

Det är Migrationsverket som fattar beslut om tillämpningen av Dub- linförordningen, och därför kan ingen regering säga att det nu ska göras undantag för detta.

Det har också varit den linje vi har hållit. De flyktingar som kommer till Sverige prövar vi som vi alltid har gjort. Är de registrerade i något annat land som asylsökande kommer vi att hänvisa dem dit, precis som vi har gjort i vanlig ordning. Förra året hade vi ungefär 7 000 Dublinären- den, och vi kommer att fortsätta i år på precis samma sätt.

Johan Hedin talade också om lagliga vägar. Jag tror att jag har svarat på de frågorna, liksom när det gäller frågorna om transportörsansvaret och Dublinförordningen.

Anf. 88 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Tack för att ministern fyllde ut svaren lite mer. För att konkretisera det hör jag att vi kommer att återkomma till kommissionens förslag i de delarna under hösten. Det som rimligtvis är uppe på måndag är väl

förslaget om att det handlar om ytterligare 120 000 flyktingar som ska omfördelas från Grekland, Ungern och Italien. Då har man alltså lagt till Ungern, utöver de 40 000 från Grekland och Italien som har varit på tal sedan tidigare.

I det perspektivet tycker jag att det är bra att regeringen driver på hårt för att vi faktiskt når konkreta resultat på måndagens ministermöte. Det är också viktigt att regeringen nu känner att man har stöd för detta och kanske presenterar för oss här inne hur regeringen avser att sätta press på länder som obstruerar i det här avseendet.

Vi vill också gärna se att man använder EU:s budget för att sätta press på länder att faktiskt ta sitt ansvar i den här situationen. Fördraget skulle också kunna vara en möjlighet när vi talar om fördelning av de personer som redan befinner sig inom unionen.

Mitt främsta medskick är alltså att använda budget och fördraget på ett bättre och mer effektivt sätt för att sätta press så att fler länder faktiskt tar sitt ansvar.

Sedan har jag några synpunkter på det här med säkra länder. Jag ställer mig fortfarande till viss del tveksam till att undanta Turkiet från detta när vi driver en process där vi vill närma Turkiet till EU och också se det som ett kandidatland. Jag stöder alltså inte regeringen i den del som handlar om att undanta Turkiet från den listan.

Jag hörde ingenting om arbetskraftsinvandring och att regeringen avser att driva det, så det får väl bli en avvikande mening att vi vill att EU öppnar för andra lagliga vägar, det vill säga för arbetskraftsinvandring enligt den svenska arbetskraftsinvandringslagstiftningen.

Anf. 89 BIRGITTA OHLSSON (FP):

Låt mig förtydliga. Folkpartiet har en avvikande mening när det gäller transportörsansvaret. Jag läser upp den.

Folkpartiet ser ett stort behov av att skapa fler säkra och lagliga vägar in i EU för alla dem som flyr från krig och förtryck. Det så kallade transportörsansvaret förhindrar människor att på ett säkert sätt ta sig till Europa för att ansöka om asyl och bidra till den ökade människosmugglingen. Folkpartiet liberalerna vill därför avskaffa transportörsansvaret och vill att regeringen driver på i EU-kretsen för detta.

Jag vill också ansluta mig till Moderaternas avvikande mening vad gäller arbetskraftsinvandringen och den svenska modellen.

Anf. 90 JENS HOLM (V):

Jag vill först tacka justitieministern för svaren. Det var utförliga och bra svar, även om jag inte håller med om allt. Det är bra att humanitära visum nämns i den svenska positionen, men jag tycker att det är för otydligt. Det står inte tydligt att detta är någonting som Sverige ska driva. Antingen får ni skärpa till den meningen, eller också får jag anmäla avvikande mening på den punkten. I det ingår också fullt stöd till det som Folkpartiet tar upp om transportörsansvaret.

Jag tror, Carl, att det är en så extraordinär situation som vi befinner oss i att det inte ska behöva ta tre år för att man temporärt ska kunna

häva det eller göra någonting annat. Med lite god vilja tror jag att man ska kunna komma till rätta med det.

Jag vill också ha in i den avvikande meningen att jag tycker att Sverige ska markera mycket tydligt mot Ungern och söka stöd från de andra EU-länderna att suspendera Ungern från att rösta i ministerrådet. Med stöd i artikel 7 i fördraget kan man göra det.

Anf. 91 JOHAN HEDIN (C):

Även Centerpartiet biträder den avvikande meningen om arbetskraftsinvandring. Det är viktigt att få in det.

Jag instämmer i stort det som har sagts om transportörsansvaret. Men jag hakar inte på den exakta ordalydelsen i den avvikande meningen. Däremot vill jag lämna en avvikande mening som i stort sett lyder så, men i stället för avskaffa vill jag att det ska stå se över.

Anf. 92 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Vi vidhåller tidigare avvikande mening om humanitära visum.

Den tidigare avvikande meningen om möjlighet till arbetskraftsinvandring står vi också fortfarande bakom, enligt svensk modell.

När jag nyligen besökte Tyskland med arbetsmarknadsutskottet uppfattade jag att de som tillhör de säkra länderna nu i stället ska kunna ges möjlighet till arbetskraftsinvandring, alltså utöver blue card. Det är någonting som man kan framföra som en möjlighet, så att man öppnar detta eftersom dessa människor ändå har en ganska svår situation på Balkan.

När det gäller kommentaren om tillfälliga uppehållstillstånd finns det många goda argument för permanenta uppehållstillstånd. Men problemet är att Sverige är det enda landet i EU när det gäller detta. Det var därför min fråga handlade om att vi ska ta ett samlat europeiskt ansvar för migrationssituationen när vi ändå inte behöver titta mer på vilka gemensamma regler som vi har som gäller för alla.

Avslutningsvis har jag en fråga om dessa hot spots. Var kommer dessa gemensamma ställen för att söka asyl att finnas? Är det bara i Italien och Grekland, eller är det på flera ställen längre norrut?

Anf. 93 JENS HOLM (V):

Jag vill bara tillägga att jag glömde säga att det i vår avvikande mening också ingår att vi inte tror på systemet med säkra ursprungsländer. Det tycker vi att Sverige borde motsätta sig. Vi tror att det går att snabba på hanteringen på andra sätt.

Anf. 94 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Som jag sa tidigare har kommissionen aviserat att man ska se över frågan om lagliga vägar och att det ska komma ett paket om den frågan till våren 2016, i början av året till och med. I detta perspektiv, när det gäller flyktingfrågan, försöker vi få in frågan om humanitära visum. Det är ett projekt som vi nu också har talat med UNHCR om, det vill säga att ge UNHCR ett utvidgat mandat när det gäller att se över dem som söker

2014/15:48
11 september

sig från flyktinglägren och söker asyl i EU:s länder. Där har vi tagit en första kontakt med Guterres. Gången i dag är sådan när det gäller kvotflyktingar att det först görs en granskning och intervju. Sedan går man vidare till medlemslandet och frågar om de kan acceptera dessa personer. Vi tar emot kvotflyktingar inom ramen för våra 1 900. I detta sammanhang skulle UNHCR kunna bli det forum som i stället tar ett större ansvar för att länderna blir ansvariga för att ta hand om dem som UNHCR väljer ut. Men det är en variant på detta i den del som gäller lagliga vägar som man också ska se över.

I den här delen har vi hört att också frågan om arbetskraftsinvandring ska finnas. Där är jag angelägen om att se till att om vi gör någonting när det gäller arbetskraftsinvandring är det viktigt att våra modeller på arbetsmarknaden faktiskt håller. Jag tycker inte att de gör det just nu i Sverige heller. Därför har jag tillsatt en utredning för att se över hur detta förhåller sig för svensk räkning. Jag skulle vilja säga att vi har jättemycket bekymmer när det gäller människor som utnyttjas på svensk arbetsmarknad i olika avseenden.

Birgitta Ohlsson lyfte fram transportörsansvaret och arbetskraftsinvandringen.

Jens Holm tog upp frågan om att suspendera Ungern från att rösta i rådet. Men det är inte en fråga för oss i vår ministerrådskrets. Det är i så fall en fråga för utrikesministern.

Désirée Pethrus frågade om var dessa hot spots kommer att finnas. De kommer att finnas i Grekland och i Italien och möjligen också i Ungern. Det är den information som vi hittills har fått.

Anf. 95 ORDFÖRANDEN:

I dagsläget är detta en diskussionspunkt, och därmed fattar vi ett inriktningsbeslut. Men vi kan förvänta oss att detta på söndag omvandlas till en beslutspunkt, vilket innebär att det på måndagsmötet antagligen blir ett beslutsärende. För majoritetsförhållandena spelar det ingen roll.

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning. Men det finns en avvikande mening av principiell karaktär och i en annan riktning från Sverigedemokraterna. Det finns en avvikande mening anmäld från Moderaterna, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna där de vill lyfta in arbetskraftsinvandringen tydligt. Det finns en annan oliklydande avvikande mening anmäld från Folkpartiet och Vänsterpartiet om att avskaffa transportörsansvaret. Och det finns en något oliklydande avvikande mening från Centerpartiet som vill se över detta. Sedan finns det ytterligare en avvikande mening från Kristdemokraterna och Vänsterpartiet där man nu tydligt vill att Sverige ska driva frågan om humanitära visum. Då finner jag att det är detta beslut som nämnden har fattat i dag.

Anf. 96 JENS HOLM (V):

Jag hade även med säkra ursprungsländer.

Det som jag tog upp om Ungern kan jag ta upp någon annan gång, och jag tog även upp det med utrikesministern tidigare.

Anf. 97 ORDFÖRANDEN:

Då tar vi med i protokollet att det finns en avvikande mening även på den punkten.

Vill justitieministern ta upp någon övrig fråga?

2014/15:48

11 september

Anf. 98 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Nej.

Anf. 99 ORDFÖRANDEN:

Då avslutar vi denna dagordningspunkt.

§ 4 Miljö

Klimat- och miljöminister Åsa Romson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för miljö den 15 juni 2015

Återrapport från informellt ministermöte den 22–23 juli 2015

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för miljö den 18 september 2015

Anf. 100 ORDFÖRANDEN:

Vi välkomnar klimat- och miljöministern till nämnden. Det finns en återrapport från mötet den 15 juni och en återrapport från det informella mötet den 22–23 juli. Finns det några muntliga kommentarer utöver de skriftliga?

Anf. 101 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Jag hänvisar till de skriftliga, och ni får ställa frågor med anledning av dem. Jag har föredragit detta i miljö- och jordbruksutskottet också.

Anf. 102 ORDFÖRANDEN:

Det finns inga frågor om detta.

Vi går vidare på dagordningen, och då har vi den stora och viktiga frågan om förberedelserna inför COP 21 i Paris.

Anf. 103 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

EU-ordförandeskapet har bjudit in till ett extrainsatt möte i miljørådet nästa vecka med syfte att anta rådsslutsatser om EU:s position inför klimatkonventionens första partsmöte i Paris i december.

Det är viktigt att EU visar ledarskap och ansvar kring dessa slutsatser. Vi har därför berett dem ansvarsfullt inom Regeringskansliet.

Som ledamöterna vet fortsätter den globala medeltemperaturen att stiga. Det kan leda till mycket allvarliga konsekvenser för livet på jorden.

COP 21, som klimatkonventionens partsmöte i Paris kallas, är en unik möjlighet för världens länder att enas om ett avtal som bidrar till att över tid hålla ökningen av den globala uppvärmningen så långt under två grader som möjligt, i enlighet med forskarnas rekommendationer.

Mina samtal med kollegor i övriga världen tyder på att ett avtal i Paris är möjligt. Vi kan konstatera att det i dag är knappt 60 länder som har lämnat in sina klimatbidrag, det som kallas INDC i denna process. Vi konstaterar ändå att sett till det klimatarbete som redovisas där är ambitionstakten fortfarande för låg för att kunna bidra till målbilden att hålla ökningen av temperaturen under två grader.

Därför är det enligt regeringen angeläget att avtalet är dynamiskt över tid. Det är också den process som EU och världens länder just nu jobbar med under det franska COP-ordförandeskapet.

Förslaget till rådsslutsatser förhandlas fortfarande. Det är ett Corepermöte i dag, och jag tror inte att det är avslutat än. Jag har inte fått någon rapport. Jag skulle inte bli förvånad över om man inte blir överens

i Coreper i dag. Det kommer nog att finnas ett antal smärre utestående frågor i ståndpunkten till miljöministrarnas möte nästa vecka.

Regeringen anser att det aktuella förslaget till rådsslutsatser ger en grund för EU att vara pådrivande för ett ambitiöst och balanserat utfall i Paris. Vi konstaterar att det finns medlemsländer i EU-kretsen som verkar för något av en urvattning av budskap, särskilt om ökad ambition och långsiktighet, i klimatarbetet gentemot den globala positionen från EU.

Regeringen ämnar därför i den återstående förhandlingen att göra allt vi kan för att behålla och ytterligare förbättra de ståndpunkter som särskilt uttrycker kopplingen mellan målet för de globala utsläppsminskningarna och det klimatarbete som länderna deklarerar.

Eftersom jag föredrog detta för utskottet häromdagen ska jag sammanfatta det. Det som vi har tryckt på extra från regeringen under förhandlingarna har varit just hur man uttrycker sig kring målen om de globala utsläppsminskningarna och hur vi på ett tydligt sätt från EU-kretsen i dessa ståndpunkter ser klimatanpassningsfrågor och också kapacitetsutveckling, teknisk överföring och finansiering som viktiga medel och som därmed tar till vara stora angelägenheter från de fattigaste länderna. Vi har också tryckt på för att avtalet signalerar en stark position i jämställdhetsfrågor. I dessa frågor ser vi att vi har fått gehör för tillräckligt bra skrivningar.

Det som fortfarande är utestående är den position som regeringen driver om att rådsslutsatserna ska trycka på vikten av dynamiken i avtalet som ger förutsättningar för länder att öka ambitionen över tid.

Medlemsländerna kommer att kunna enas om en femårig cykel. Men det finns medlemsländer som inte vill gå med på slutsatser som innebär att parterna ska stärka sina åtaganden vid en återkommande översyn. Regeringen trycker på för detta, för att få en fungerande ambitionsmekanism som kan knyta avtalets målformuleringar till det praktiska arbetet. Därför tycker vi att det är viktigt att EU har en stark position när det gäller den dynamiska mekanismen.

Jag kan tillägga att min bedömning är att det inte finns någon annan av de stora parterna – USA, Kina, G77, like-minded eller den afrikanska gruppen – som är så pådrivande i att få den här dynamiska mekanismen att fungera, utan det har varit EU:s pådrivande del tidigare. Här måste EU ha en tydlig position, om det inte ska bli alltför urvattnat i det slutliga avtalet. Det sista var en privat analys från mig som minister.

Jag ska också säga att regeringen, precis som jag redovisade i utskottet, har verkat för skrivningar inom ramen för den här processen som öppnar för en höjd ambitionsnivå från EU:s sida, särskilt genom användningen av internationella mekanismer. Regeringen har fått lov att konstatera att intresset för en diskussion om en höjd EU-ambition inför Parismötet har varit lågt eller obefintligt. Men vi har säkerställt att rådsslutsatserna ändå tydliggör att det nya avtalet tillåter användning av internationella mekanismer. Det är så långt vi kom i den delen, med tanke på en tidigare uppfattning bland annat från EU-nämnden.

2014/15:48
11 september

Anf. 104 ORDFÖRANDEN:

I promemorian från kansliet finns det en kortversion av regeringens ståndpunkt. Men ni har också, i ett dokument daterat den 3 september, fått den fullständiga varianten av regeringens ståndpunkt, så att ni känner till det.

Anf. 105 JOHAN HULTBERG (M):

Ordförande! Tack, ministern, för föredragningen!

Låt oss konstatera att det nu finns en del glädjande tecken på att förutsättningarna för ett konstruktivt möte i Paris är bättre än på länge. Inte minst Kina och USA har delvis släppt sargen och kommit in på banan, och de är minst sagt nyckelspelare. EU är också en nyckelspelare, så det är viktigt att vi får till bra rådsslutsatser att ta med oss in i arbetet i Paris.

Men jag kan beklaga att Sverige inte har varit framgångsrikt med att driva på för högre ambitioner vare sig inför Europeiska rådet i höstas, när EU beslutade om sitt energi- och klimatpaket, eller därefter. Det är något som vi från Alliansens sida har drivit på, för vi tycker att man ska se flexibla mekanismer som ett verktyg för att höja ambitionen.

Jag beklagar alltså att regeringen inte har varit framgångsrik där men konstaterar att förutsättningarna för att nå en förändring på den punkten i detta mycket sena skede är att betrakta som närmast obefintliga, så därför upprepar jag inte den avvikande mening som Alliansen haft tidigare.

Anf. 106 JENS HOLM (V):

Vi från Vänsterpartiet vill ha en högre EU-målsättning i slutsatserna. Vi vill att EU ska minska sina utsläpp med 60 procent till år 2030.

Vi hade också önskat att Sverige hade presenterat ett eget klimatbidrag till Paris, en så kallade INDC. De här toppmötena uppmanar alla parter, alltså alla länder som är parter i förhandlingarna, att inkomma med egna klimatbidrag. Sveriges bidrag har varit att luta sig mot EU:s klimatbidrag. Det behöver inte vara fel att göra det. Men om man vill att EU ska nå längre än vad som står där borde man presentera ett eget klimatbidrag och specificera på vilket sätt man vill att förhandlingarna ska ta ytterligare ett steg framåt. Det hade jag önskat att Sverige hade gjort, och jag tycker att det är synd att vi inte har gjort det.

En mycket viktig fråga som vi borde driva är frågan om så kallad loss and damage, som utvecklingsländerna ofta lyfter upp, alltså att utvecklingsländerna vill ha ersättning för de förluster och skador som de här och nu drabbas av på grund av klimatiförändringen. Det finns en mycket kort referens till det i EU-slutsatserna, men det är alldeles för svepande för att användas till något konstruktivt, tycker jag.

Jag tycker också att Sverige skulle kunna vara mycket tydligare med på vilket sätt man ska överföra den senaste miljötekniken till utvecklingsländerna. Jag tycker att det är olyckligt att Sverige har varit det land som driver på för en ökad användning av så kallade marknadsmekanismer, uppköp av krediter i andra länder, för det är ingen ambitions-skärpning att köpa utsläppskrediter i andra länder. Då låter man ju bara andra länder göra jobbet och skjuter den viktiga klimatomställningen på framtiden.

Det jag säger nu står i vår avvikande mening som vi lämnade i miljö- och jordbruksutskottet, och den ligger fast.

Avslutningsvis vill jag slå fast att jag tycker att det är bra att regeringen har drivit jämställdhetsfrågor och har nått viss framgång med det. Jag vill uppmana ministern att fortsätta att driva de frågorna, för det är helt avgörande frågor för om man ska få ett framgångsrikt avtal och sedan göra skillnad på marken – att involvera kvinnor och också synliggöra att kvinnor som grupp drabbas mer än män som grupp av klimatförändringen.

Anf. 107 ORDFÖRANDEN:

Om jag har uppfattat dig rätt ska vi kopiera Vänsterpartiets avvikande mening från miljö- och jordbruksutskottet från s. 3 i deras protokoll. Då gör vi det.

Anf. 108 LARS TYSKLIND (FP):

Jag kan börja med att konstatera att jag kan instämma mycket i det som Johan Hultberg sa förut. Om jag uppfattar det rätt är diskussionen kring ambitionsnivå och internationella mekanismer mer eller mindre överspelad. Är det rätt uppfattat? Det kan jag fråga först.

Sedan kan man väl också konstatera, när man läser den svenska ståndpunkten, att det är ett tämligen brett mandat som vi ger ministern att åka ned med, att diskutera frågor av lite olika dignitet. Därför skulle det vara tacksamt att få höra lite grann om prioriteringarna. Vad är det Sverige verkligen kommer att driva? Det är klart att man kan driva många frågor. Jens Holm räknade upp en del av dem. Men frågan är: Vad är den riktiga kärna som Sverige kommer att driva och som vi egentligen inte kan acceptera att man går ifrån?

Lite mer om prioriteringarna av frågor vore alltså intressant att höra.

Anf. 109 MIKAEL JANSSON (SD):

Vi har en avvikande mening. Det vi ifrågasätter är inställningen från regeringens sida att man ska se mellan fingrarna när det gäller Kinas utsläpp. Vi motsätter oss att EU gör ensidiga utfästelser om sänkningar och finansiering som går utöver dem som Kina och USA gör. Förvisso kan man vara ledande och pådrivande i förhandlingarna. Men att direkt eller indirekt finansiera åtgärder i en av världens största ekonomier, som årligen har höga tillväxttal, samtidigt som man accepterar koldioxidläckage och frånvaro av åtaganden om minskningar, anser vi inte vara rätt sätt att vara ledande och pådrivande.

I övrigt kan det konstateras att man ska vara vaksam på att anpassning måste ske också efter utsatthet och skaderisker. Risker är annars att tal om anpassningar leder till alltför trubbiga verktyg.

Anf. 110 ORDFÖRANDEN:

Det är bra om Sverige kan vara pådrivande och få EU med sig. Jag tror att nyckeln för att nå framgång är att EU hittar allierade, och jag tror att vi ska leta efter dem framför allt söderut. Då är det viktigt att EU har

något i bakfickan: pengar, tekniköverföring eller annat som kan få dem att känna att vi verkligen är deras allierade också i handling.

Jag undrar hur de andra EU-länderna resonerar kring att ha något i bakfickan. Finns det klockan 5 i 12, när allt står på sin spets, en beredskap hos andra länder i Europa att ta fram esset ur rockärmen, eller har man redan nu avfärdat sådana möjligheter? Då kan det vara för sent att försöka hitta på något nytt. Man måste i sådana fall komma förberedd, med bakfickan full, så att säga.

Sedan undrar jag om det har varit någon diskussion kring säkerhetspolitik. Vi har hela dagen i EU-nämnden diskuterat den humanitära katastrof som uppstår när människor och folk krigar om resurser och makt. Då undrar jag hur det är i ministerns kontakter med andra länder. Ser man detta också som en säkerhetspolitiskt viktig fråga? Det totala oberoendet av energi är när alla kan plocka ned solen. Det finns ju inget land på jorden – även om man ibland, en svensk sommar, kan tro det – som inte har sol så att det räcker. En energidemokrati på jorden skulle eliminera många andra problem som kostar oerhörda belopp.

Hur går diskussionerna kring detta, kopplat till att detta kan vara den mest effektiva säkerhetspolitiska investeringen, samtidigt som man uppnår andra mål?

Anf. 111 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Ordförande! Tack för den breda samsyn som vi verkar kunna hitta i vikten av hur vi från Sverige är pådrivande inom EU, just för att EU behövs som en absolut drivande och pådrivande part inom klimatförhandlingarna. Man ska veta att utan EU:s arbete – och därmed också Sveriges pådrivande jobb inom det arbetet under de senaste decennierna – hade vi inte stått här med Kyotoprotokollet.

De som är drivkrafter för robusta klimatregler globalt har varit EU, och när man har lyckats få till dem har man lyckats få till dem därför att man, precis som ordföranden sa, kan kroka arm med andra globala aktörer, i klimatfallet faktiskt ofta med Afrikanska unionen, som har ett starkt intresse av att klimatfrågorna får en starkare drivning internationellt, helt enkelt av överlevnadsskäl.

Säkerhetspolitik, ja, men jag skulle nog säga att det är mest uppenbart och har säkerhetspolitisk anknytning när det handlar om utvecklingsfrågorna. Vi klarar inte fattigdomsbekämpningen om vi inte klarar klimatfrågan. Det går liksom inte att se runt det. Det är snarare så att vi riskerar flera årtiondens fattigdomsbekämpning om vi misslyckas med delar av eller fördröjer processen med klimatarbetet. Det i sig är en krutdurk när det gäller säkerhetsfrågorna, och det vet jag att nämndens ledamöter har diskuterat mycket och funderat över, precis som alla andra politiker de här dagarna – vad som är uppkomsten till starka befolkningsförflyttningar men naturligtvis också våld och krig.

Är det överspelat med en ambitionsökning genom internationella mekanismer? Ja, i två delar skulle jag nog säga att den diskussionen från svensk synpunkt tyvärr är överspelad. Det ena var att EU beslutade – det beslutet var i praktiken taget när den här regeringen tillträdde – att EU:s eget klimatbidrag skulle uttrycka de EU-interna utsläppen. Vi har hela

tiden tyckt att man utöver det ska kunna ha internationella mekanismer. Det är också ett verktyg att jobba med: stöd, tekniköverföring och ett effektivt arbete kring klimatfrågorna. I formen hade EU redan kommit bort från det genom att man bestämde sin egen INDC.

När det gäller ambitionsökning är problemet också att det helt enkelt finns länder som i likhet med en del EU-nämndsledamöter tycker att man i praktiken ska backa på EU:s antagna positioner om man inte tycker att andra länder svarar upp i samma utsträckning, det vill säga att det ska finnas ett utrymme för att backa efter Parismötet och säga: De andra länderna levererade inte lika bra, och då ska vi inte heller stå fast vid våra löften.

Jag tror att en sådan politik vore helt förödande för hur klimatarbetet globalt ska gå framåt men också för att vi då aldrig får Parisavtalet att börja att fungera – om det första som länderna gör efteråt är backa på sin politik. Det vore dessutom förödande för EU:s klimatpolitik, som har burits av en ambition av att vara bra också för EU:s interna omställning i ekonomin till en mer hållbar ekonomi, till en ekonomi som gör sig oberoende av fossila utsläpp i så stor utsträckning att man faktiskt också stärker jobb och utveckling hemma. Det blir en väldigt konstig diskussion.

Två saker vill jag säga till Jens Holm från Vänsterpartiet. Att vi i de här ståndpunkterna skulle driva att EU:s målsättning till 2030 skulle vara en annan är liksom fel ställe. Diskussionen om vad EU:s målsättningar skulle vara togs inför rådsmötet i oktober förra året.

Det som uttrycks här är detsamma som har legat sedan tidigare. Från svensk sida har vi tyckt att det har varit viktigt att upprepa det. Ibland är det viktigt att upprepa saker på rätt ställe i EU:s ståndpunkter, har jag lärt mig, och det vet jag att ni vet är viktigt. Det är inte obetydligt att det finns en upprepning av EU:s mål till 2050 att minska utsläppen med 80–95 procent. Det är inte självklart för alla medlemsländer att det ska stå där, men för Sverige är det viktigt. Det uttrycker nämligen den princip som handlar om att de som har ansvar och förmåga ska före, så att man inte ser det globala målet som något som är också det som de rikaste och mest välbeställda länderna och med störst möjligheter att minska utsläppen ska hålla sig till. För att man ska hamna där måste alla ha lite olika synsätt.

Sedan var det frågan om ett eget klimatbidrag. Nu är inte formerna sådana. Det är ingen inom EU som lämnar egna klimatbidrag. Om vi skulle göra det formellt – jag spekulerar fritt – skulle ett sådant hantlande antagligen leda till att vi inte kan vara lika pådrivande att få EU:s position att hamna på minst minus 40 procent.

Om alla länder ska uttrycka vad de själva vill – det kan man ju göra, då kan vi uttrycka vad vi själva vill, om det i det här rummet, i Sveriges riksdag och bland Sveriges befolkning finns en stark majoritet för ett högre åtagande – går det inte att få ett gemensamt EU-åtagande som säger minst minus 40, som hittills är det mest ambitiösa åtagandet inom ramen för de globala förhandlingarna. Jag tror att det i ett sådant läge är viktigt att se att EU som aktör spelar en viktig roll för att få det globala avtalet att bli tillräckligt ambitiöst.

Vi kommer att återkomma till svenska mål. Svensk klimatpolitik bestämmer vi här, och den kommer vi att återkomma till. Regeringen har satt igång ett arbete för att riksdagen ska vara med.

Sedan var det en fråga om prioriteringen. Lars Tysklind sa att det är viktigt att få höra något om prioritering. Det finns många punkter som nämns just därför att vi är drivande i förhandlingarna, och vi vill att de punkterna ska bli bra på många sätt. De ska vara balanserade.

Precis som jag antydde i föredragningen är vår högsta prioritering att säkerställa att EU:s position när det gäller den dynamiska mekanismen är tydlig i att det finns en progression, det vill säga att mekanismen finns där, har en funktion i avtalet, för att knyta ihop de nationella klimatbidrag som nu ligger på bordet i ett arbetsprogram och cykler för att leverera mot de mål som avtalet har om att ökningen av jordens medeltemperatur ska bli så långt under 2 grader som möjligt.

För det behöver man tänka sig att mekanismen är i en progression, att det är vad mekanismen leder till. Där lägger vi det största krutet i dagsläget på att få kommissionens och EU-ländernas ståndpunkter om mekanismen att vara tydliga. Jag bedömer inte att det finns någon annan av de starka parterna i förhandlingarna som kommer att ha fokus där.

Nationella bidrag är det som vi arbetar med nu. Varje part eller ländergrupp rapporterar på sina egna premisser. Man kan inte tvinga någon part att leverera på ett visst sätt. Då måste man hitta en mekanism genom en transparent redovisningsmetod. Det är den drivande kraften. Då är det viktigt att vi kan få till en cykel och att vi kan få till principer om mekanismen, det vill säga att nya åtaganden sätter ljuset på det globala behovet. Då måste man gå framåt i sitt klimatarbete. Det kan inte vara acceptabelt att länder backar på ett tidigare klimatåtagande. Här anser regeringen att det är viktigt att EU håller ihop och tar fram en ståndpunkt som är så tydlig och klar som den kan bli. Det är den första prioriteringen.

En annan fråga som vi har prioriterat högt och som vi känner håller på att falla ut i ståndpunkterna är att få EU att agera repressivt mot utvecklingsländerna, särskilt den afrikanska gruppen, som jag bedömer som en nyckelaktör i förhandlingarna. Klimatanpassning ska ligga i paritet med utsläppsminskningar i avtalet. Det handlar också om finansiering.

Sverige är en stark klimatfinansiär internationellt. Vi ser verkligen behovet av att hjälpa till med utsläppsminskningar, kapacitetsutveckling och tekniköverföring. Finansiering för oss är en viktig fråga.

Nu kommer finansiering att behandlas på Ekofin. Men vi har varit pådrivande i förhandlingarna för att från miljöministrarnas sida ge ett medskick till Ekofin om hur viktig finansieringsfrågan är för att klimatavtalet ska komma i hamn. Det är inte alltid säkert att de påminns om detta lika starkt. Det har varit de prioriteringar vi har drivit.

Jag förstår det som att det var ett missförstånd från Sverigedemokraterna om att EU skulle gå med på att acceptera – uttrycktes det som – eller godkänna kinesiska klimatbidrag som inte är tillräckliga. Det är inte så processen fungerar. Det finns över huvud taget ingen som dömer enskilda länder eller ländergruppers klimatbidrag som tillräckliga eller otillräckliga. Här finns ett transparent rapporteringssystem. Det kan kon-

stateras att Kina har, till skillnad från 2009 i Köpenhamn, för första gången uttryckt att man går med på att internationellt erkänna att man vill bidra till minskade utsläpp, även om man gör det i mindre utsträckning och senare än vad vi hade önskat. Det är inte så att vi ensidigt från europeisk sida gör några finanseringsåtaganden eller utsläppsminskningsåtaganden. Det gör alla länder. Det är själva poängen med avtalet just nu. Ingen kan döma någon annan. Det är en svaghet, men med rätt mekanismer och transparens kan avtalet bli möjligt att anta för alla världens länder. Det är en styrka.

Anf. 112 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt med en avvikande mening anmäld från Vänsterpartiet och en oliklydande avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna. Jag önskar klimat- och miljöministern lycka till i dessa för mänskligheten och för vår planet oerhört viktiga förhandlingar.

Finns det något under Övriga frågor som statsrådet vill ta upp? Jag finner inte att så är fallet.

Vi tackar klimat- och miljöministern för i dag.

Innehållsförteckning

§ 1 Allmänna frågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	1
Anf. 5 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 6 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	1
Anf. 7 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	1
Anf. 8 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 9 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	2
Anf. 10 DÉsirÉE PETHRUS (KD)	2
Anf. 11 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	2
Anf. 12 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	2
Anf. 13 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	2
Anf. 14 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	3
Anf. 15 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 16 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	3
Anf. 17 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 18 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	3
Anf. 19 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 20 BIRGITTA OHLSSON (FP).....	4
Anf. 21 DÉsirÉE PETHRUS (KD)	4
Anf. 22 JENS HOLM (V)	4
Anf. 23 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	4
Anf. 24 MARGARETA CEDERFELT (M).....	5
Anf. 25 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	5
Anf. 26 JENS HOLM (V)	7
Anf. 27 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 28 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	7
Anf. 29 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 30 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	7
Anf. 31 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 32 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	9
Anf. 33 DÉsirÉE PETHRUS (KD)	9
Anf. 34 MIKAEL JANSSON (SD).....	9
Anf. 35 MARGARETA CEDERFELT (M).....	9
Anf. 36 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	10
Anf. 37 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	10
Anf. 38 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 39 MIKAEL JANSSON (SD).....	11
Anf. 40 ORDFÖRANDEN	11
§ 2 Eunavfor MED	12
Anf. 41 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	12
Anf. 42 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	14
Anf. 43 JENS HOLM (V)	15
Anf. 44 JOHAN HEDIN (C).....	15
Anf. 45 ORDFÖRANDEN	16

Anf. 46 MIKAEL JANSSON (SD)	17	2014/15:48
Anf. 47 DÉSIREE PETHRUS (KD)	17	11 september
Anf. 48 ORDFÖRANDEN	18	
Anf. 49 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	18	
Anf. 50 Departementssekreterare KAJSA BLOMBERG	20	
Anf. 51 LAWEN REDAR (S)	20	
Anf. 52 PYRY NIEMI (S)	20	
Anf. 53 BIRGITTA OHLSSON (FP)	21	
Anf. 54 ORDFÖRANDEN	21	
Anf. 55 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	22	
Anf. 56 ORDFÖRANDEN	22	
Anf. 57 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	23	
Anf. 58 JENS HOLM (V)	23	
Anf. 59 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	23	
Anf. 60 ORDFÖRANDEN	24	
Anf. 61 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	24	
Anf. 62 JOHAN HEDIN (C)	24	
Anf. 63 ORDFÖRANDEN	24	
Anf. 64 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	24	
§ 3 Rättsliga och inrikes frågor	25	
Anf. 65 ORDFÖRANDEN	25	
Anf. 66 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	25	
Anf. 67 ORDFÖRANDEN	26	
Anf. 68 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	26	
Anf. 69 ORDFÖRANDEN	26	
Anf. 70 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	26	
Anf. 71 ORDFÖRANDEN	27	
Anf. 72 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	27	
Anf. 73 ORDFÖRANDEN	28	
Anf. 74 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	29	
Anf. 75 ORDFÖRANDEN	29	
Anf. 76 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	29	
Anf. 77 ORDFÖRANDEN	29	
Anf. 78 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	29	
Anf. 79 BIRGITTA OHLSSON (FP)	30	
Anf. 80 DÉSIREE PETHRUS (KD)	31	
Anf. 81 JENS HOLM (V)	32	
Anf. 82 JOHAN HEDIN (C)	32	
Anf. 83 ORDFÖRANDEN	33	
Anf. 84 MIKAEL JANSSON (SD)	33	
Anf. 85 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	34	
Anf. 86 Planeringschef OLA HENRIKSSON	36	

Anf. 87 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	36
Anf. 88 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	38
Anf. 89 BIRGITTA OHLSSON (FP).....	38
Anf. 90 JENS HOLM (V)	39
Anf. 91 JOHAN HEDIN (C).....	39
Anf. 92 DÉsirÉE PETHRUS (KD)	39
Anf. 93 JENS HOLM (V)	39
Anf. 94 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	40
Anf. 95 ORDFÖRANDEN	40
Anf. 96 JENS HOLM (V)	41
Anf. 97 ORDFÖRANDEN	41
Anf. 98 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	41
Anf. 99 ORDFÖRANDEN	41
§ 4 Miljö.....	42
Anf. 100 ORDFÖRANDEN	42
Anf. 101 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP)	42
Anf. 102 ORDFÖRANDEN	42
Anf. 103 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP)	42
Anf. 104 ORDFÖRANDEN	43
Anf. 105 JOHAN HULTBERG (M)	44
Anf. 106 JENS HOLM (V)	44
Anf. 107 ORDFÖRANDEN	45
Anf. 108 LARS TYSKLIND (FP)	45
Anf. 109 MIKAEL JANSSON (SD).....	45
Anf. 110 ORDFÖRANDEN	45
Anf. 111 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP)	46
Anf. 112 ORDFÖRANDEN	48